D R A U G A S

MOKSLAS MENAS LITERATŪRA

ANTROJI DALIS / 1964 — DONELAIČIO — METAI, GEGUŽĖS 29 / MAY 29, 1964 / PART TWO (NR. 127)

Lietuvos nacionalinė M.Mažvydo biblioteka

Lietuvis rinktinėje Paryžiaus paletėje

Prancūzų spauda apie Vytauto Kasiulio parodą

Paryžiuje, tikriausiai kelių šimtų meno galerijų sienose, veik nuolatos vyksta parodos, kurių didžioji dalis, ir tai net ne visuomet, meno spaudos paminima vien kronikoje. Nežiūrint, kad Paryžiuje yra keliasdešimt laikraščių bei žurnalų, rašančių tik meno, meno kūrinių kritikos klausimais, recenzijų, platesnių įvertinimų susilaukia tik stipresni menininkai, kurie savo kūryba jau pajėgė prasimušti virš "vidurkio", pajėgė sudominti meno kritikus. Dar sunkiau yra menininkui susilaukti įvertinimo didesniuose meno kritikos laikraščiuose. Užtat, jei pvz. kurio menininko darbų įvertinimas pasirodo nors ir "Arts" skiltyse, tai tą recenziją reikia laikyti dideliu to menininko laimėjimu, jo kūrinių aukštu įvertinimu, nes "Arts" yra veik "centrinis" Paryžiaus meno kritikos savaitraštis, kuriame bendradarbiauja vieni stipriausių meno žinovų ir kritikų.

Čia pateikiamos kelios ištraukos iš Paryžiaus meno spaudos apie paskutinę V. Kasiulio darbų parodą, kurių jis, iki šiol, yra surengęs jau arti trisdešimties. Kritikų aptariamoji paroda vyko Paryžiuje "Galerie des Beaux Arts" patalpose visą gegužės mėnesį.

"Arts" 1964. V. 13 d. 762 nr. rašo: "Naujųjų Kasiulio kūrinių paroda, atidaryta Beaux - Arts galerijoje, iš naujo sudomina ypatingai vaizdžiais kūriniais to tapytojo lietuvio, Paryžiaus mokyklos neabejotinai vieno originaliausio atstovo, kuris sugebėjo visiems savo kūriniams suteikti stiprų individualumo požymį.

Jo, kaip ir daugelio kitų menininkų, imigravusių į Prancūziją, gyvenimas yra pilnas įvairiausių kraštutinių vingių. Pasaulį jis išvydo 1918 m. Simne. Tapytojo sūnus, ir užtat galima sakyti, kad jaunas Vytautas Kasiulis išmoko operuoti teptukais bei dažais drauge su savo vaikystės žaidimais. Priimtas 1937 m. į Kauno meno mokyklą, 1941 m. gavo aukščiausio pažymio jos baigimo diplomą, drauge pateikdamas ypatingos meninės vertės kūrinį, kuris jam suteikė galimybę dar tais pačiais metais tapti tos pačios mokyklos profesoriumi. Ten jis mokytojavo iki 1944 m., per tą laiką laimėdamas pirmąją valstybinę premiją, o 1943 m. Kauno valstybinio meno muziejaus kviečiamas surengė jame savo pirmąją parodą, išstatydamas visą šimtinę darbų.

Po karo Kasiulis savo kūrinius išstatė keliuose vokiečių miestuose, o 1946 m. jis buvo paskirtas Freiburgo meno instituto profesoriumi. Atvykęs į prancūzų sostinę 1948 m., kad pragyventų, turėjo tenkintis skurdžia nakties sargo alga, bet tai neatėmė jam vilties. Toji sunki kova už būvį tik sustiprino jame pasiryžimą bet kuria kaina sekti savo pašaukimo keliu. Greitai jis buvo pripažintas kritikos ir paremtas paveikslų prekybininko Stiebel'io, kuris kelerių metų laikotarpyje savo galerijoje suorganizavo jam visą virtinę parodų, atidarydamas Kasiuliui kelią į kitas parodas Prancūzijoje ir užsieny, kur po to jo kūriniai buvo įsigyti muziejų bei žymių kolekcionierių.

Ištikimas pats sau, Kasiulis, kuris jau seniai buvo susiradęs savitą stilių, nenustojo tęsti tyrinėjimų tikrame meno kelyje. Nutapydamas juodą plokštumą, kuri jam tarnauja kaip fonas ir kaip pagrindas, jis kuria savo guvias formas, nesiekdamas vienok pilnumoje atskleisti nakties spalvos, leisdamas jai vien apgalvotais protarpiais tik prasiskverbti. Užtat jo aštrios ir drauge labai subtilios būtybės pilnumoje išreiškia savo buvimą. Toji technika jam padėjo susirasti naujas ir originalias formas, kurias jis sugebėjo išskirti iš pagrindinių spalvų bei formų. Kiekvienas Kasiulio teptuko brūkšnys išreiškia aliuzi-

(Nukelta į 2 psl.)

Vytautas Kasiulis — Modernioji tapyba

Šiame numery:

- Prancūzai apie Vytautą Kasiulį.
- Pokalbis lingvistinėmis temomis su dr. Antanu Klimu.
- Iškilmių ir viešumos kultūra.
- Žvilgsnis į Vytauto Alanto veikalus.
- Prof. V. Jungferį prisimenant.
- Aloyzo Barono novelė.
- Emily Dickinson eilėraščiai.
- Vienaveiksmiai vaidinimai "Giedros" išvykoje.
- Karosaitės ir Puodžiūno klasikinis baletas.
- Baimės psichozė.

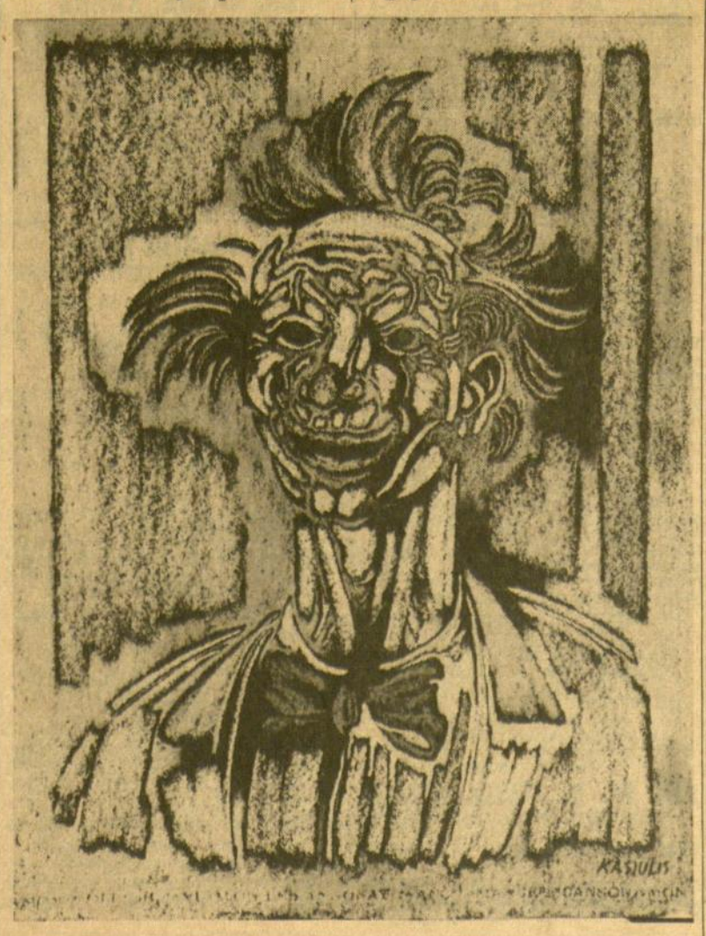

Vytautas Kasiulis — Klounas (pastelė)

Lingvistinių problemų rūpesčiuose

Dr. Antanas Klimas apie rengiamą angliškąją lietuvių kalbos gramatiką, kalbotyrą ir apie humanitarinius mokslus aplamai

Kaip jau anksčiau trumpai mūsų laikraštyje buvo skelbta, trijų kalbininkų kolektyviniu darbu yra pasišauta parašyti ir išleisti lietuvių kalbos gramatiką anglų kalba, nes lig šiol tokios gramatikos buvo dažnai pasigendama. Norėdami plačiau išsikalbėti šia ir kitomis panašiomis temomis, kreipėmės eile klausimų į patį jauniausią anos kolektyvinės gramatikos autorių **dr. Antaną Klimą,** šiuo metu profesoriaujantį Rochesterio universitete ir ten dėstantį germanistiką, indoeuropiečių kalbotyrą, o taipgi įvadą į baltų ir slavų kalbotyrą.

— Koks ypatingesnis reikalas ir koks pirminis paskatas buvo ryžtis parengti lietuvių kalbos gramatiką anglų kalba?

— Jau prieš keliolika metų, kai dar studijavau Pennsylvanijos universitete, pastebėjau, kad nėra nė vienos modernesnės lietuvių kalbos gramatikos anglų kalba. Tuomet šiek tiek dalyvavau ir Lietuvos Vyčių kuopos veikloje. Vyčiai irgi nusiskųsdavo, kad nėra gero lietuvių kalbos vadovėlio, parašyto anglų kalba. Tuo metu taip pat atvyko į Pennsylvanijos universitetą vienas iš dabartinių gramatikos autorių, **Williamas Schmalstiegas,** studijuoti rusų kalbos, slavistikos ir kalbotyros. Jis labai susidomėjo ir lietuvių kalba bei apskritai baltistika. Jau prieš oficialiai pradėdamas klausyti lietuvių kalbos kurso, jis ėmė mokytis lietuvių kalbos. Pennsylvanijos universiteto bibliotekoje buvo visa eilė lietuviškų knygų, kuriomis jis naudojosi, tačiau nebuvo nė vienos pilnos, modernios gramatikos anglų kalba. Tai ir paskatino vėliau jį patį tokią gramatiką paruošti.

Jau tuomet buvau kelis kartus sutikęs kun. kleb. **J. A. Karalių** (Shenandoah, Pa.). Jis taip pat kelis kartus išsitarė, jog labai reikėtų lietuvių kalbos gramatikos anglų kalba. Kun. J. A. Karalius jau ir tuomet minėjo, kad jis pats prisidėtų finansiškai prie tokios knygos išleidimo.

Pagaliau prieš kelerius metus Lietuvos Vyčiai kreipėsi į mus, klausdami, ar negalėtume mes tokios gramatikos paruošti.

— Kaip susiformavo šitokia autorių trijulė? Kaip pasidalinta darbu?

— Dr. Schmalstiegas ir aš dar kartais studijų metais kalbėdavome apie tokios gramatikos reikalingumą. Vėliau pradėjome susirašinėti (jis jau buvo Kentucky, o aš — Rochesteryje). Paaiškėjo, kad dr. Schmalstiegas pats, nesulaukdamas savo lietuvių kolegų, buvo jau pradėjęs tokią gramatiką rengti. Buvo jau sumetęs net kelias pamokas. Aš savo ruožtu irgi jau buvau pradėjęs planuoti ir buvau irgi parašęs kelias pamokas. Tada mes sutikome dirbti kartu, viską dar sykį perplanavome, sutarėme dėl knygos paskirties, dėl pamokų formato ir t. t. Truputį vėliau prisijungė prie mūsų **L. Dambriūnas,** dabartinis "Gimtosios Kalbos" redaktorius, jau prieš daugelį metų dėstęs lietuvių kalbos kursus Kauno universitete. (Aš pats buvau jo studentas.) Mes buvome labai patenkinti, kad L. Dambriūnas, nors ir apsikrovęs kitokiais svarbiais darbais, sutiko kartu su mumis dirbti.

Labai griežto pasidalinimo darbu mes nesilaikėme: dirbome visi, kas reikėjo. Galima tik pasakyti, kad dr. Schmalstiegui, kuris jau kelinti metai dėsto rusų bei kitus kalbos ir kalbotyros kursus JAV universitetuose, tenka ypač prižiūrėti angliškąją dalį, nes jam, kaip amerikiečiui, geriau suprantama, kas lietuvių kalboje sunkiausia ir kaip geriausia tuos sunkius dalykus dėstyti. L. Dambriūnas ypač kreipia dėmesį į lietuvių kalbos tikslumą, taisyklingumą, kirčiavimą ir kt. Tačiau visi trys autoriai turi tas pačias teises ir visi trys vienodai atsako už visą darbą.

— Kiek visas užmojis jau pastūmėtas priekin, kada galima tikėtis gramatikos išleidimo, kas ją leidžia?

— Visos pagrindinės pamokos — o jų bus 40 — jau baigiamos. Kitos dalys, kaip gramatikos santrauka, žodynėliai, skaitymai, irgi jau rengiamos. Šią vasarą norime užbaigti. Knyga bus nemaža, gal daugiau kaip 400 puslapių. Mūsų leidėjai yra pasiruošę pradėti knygą rinkti, kai tik mes ją užbaigsime.

Šią mūsų gramatiką leis tėvai pranciškonai. Kadangi leidinys aiškiai nepelningas, buvo kreiptasi į žymų lietuviškos kultūrinės spaudos mecenatą, gerb. kun. kleb. J. A. Karalių (Shenandoah, Pa.). Jis yra pažadėjęs knygos išleidimą stipriai paremti. Savaime suprantama, nė vienas autorius jokio atlyginimo negaus: mes būsime labai patenkinti, jeigu mūsų knyga išvys pasaulį.

Teisybė, buvo ir viena amerikiečių leidykla gramatika kiek susidomėjusi, tačiau jie statė tokius reikalavimus, kurie mums buvo visiškai nepriimtini.

— Ar tai bus grynai praktikinė gramatika, ar labiau mokslinė - kalbotyrinė?

(Nukelta į 2 psl.)

Kertinė Paraštė

IŠKILMIŲ IR VIEŠUMOS KULTŪRA

Yra įprasta kalbėti apie kultūringą ar nekultūringą žmogų. Ir kultūringumo ar nekultūringumo sąvoka visais atvejais populiarioje šnektoje daugiau siejama su atskiro individo vienokiu ar kitokiu nusiteikimu, jo kūrybiniu pajėgumu bei kultūrinių apraiškų imlumu. O tai savaime suprantama, nes, šiaip ar taip, kiekvienos kultūrinės pastangos šaknys ir būsimas jos vaisius savo pirmapradėje užuomazgoje glūdi paskiro individo dvasios gelmėse.

Tačiau kada vienokių ar kitokių kultūrinių - kūrybinių pastangų vaisius užsimezga, užauga ir pribręsta grožinės literatūros, paveikslo, muzikos ar mokslo veikalo pavidalu, jis nukrinta į viešąją savo visuomenės dirvą. Tada kultūrinių pastangų rezultatas lyg ir tampa visuomenės ar bendruomenės nuosavybe. O čia dabar ir iškyla klausimas, kiek pati bendruomenė yra kultūriniai subrendusi savų kūrėjų ir kultūrininkų pastangas ir tų pastangų įsikūnijimą suprasti, priimti ir be jo neapsieiti kiekvienoje bendruomeninėje apraiškoje. Va, šitokiame bendruomenės ir anų kūrybinių apraiškų santykyje jau kalbame ir apie visos bendruomenės kultūringumą ar nekultūringumą.

Šitokia prasme vargu ar galėsime kalbėti teigiamai apie tokią visuomenę, kuri gyvena (gal tiksliau vegetuoja), užsisklendusi nuo visos šių dienų kultūrinės raidos, stagnacijoj, atmesdama viską, kam priimti reikia parodyti ir pačiai nemažų ūgtelėjimo pastangų. Gi akivaizdžiausią visuomenės kultūrinio subrendimo laipsnį dažniausiai galime pamatyti kaip tik viešųjų iškilmių ir įvairiopų susibūrimų progomis. Nevienu tokiu atveju lengva pajusti: ar visuomenei pakanka tik lėkštės su kopūstais, ar jau reikia jai ir rimtos kultūrinės dalies. Pagaliau lengva pastebėti, kaip toji kultūrinė dalis yra traktuojama: ar tik kaip trečiasis patiekalas po pietų, ar kaip lygiavertė, ar net pirmaeilė dalis šalia viso kito. Taipgi gali pasitaikyti atvejai, kada net grynai kultūrinio anonso, pačios visuomenės rengtoji iškilmė apipavidalinama taip, kad darosi net gėda dėl visam reikalui prisegtos kultūrinio užmojo etiketės. Ir negalėtume pasakyti, ranką ramiai ant širdies padėję, kad šitokių nuodėmių mūsų visuomenėje nėra. Jų yra ir bus. Tačiau jų galėtų ir turėtų būti kiek galima mažiau, kad su pasidžiavimu galėtume kalbėti apie kultūringąją mūsų visuomenę. O tam reikia nelengvų pastangų ir mūsų visuomenės darbuotojų šviesesnio ir, sakytume, modernesnio žvilgsnio į visos čionykštės lietuvybės kultūrinio drabužio sukirpimą.

*

Džiugu konstatuoti, kad pastarųjų savaičių laikotarpyje čia pat savo akimis matėme porą tikrai vertų dėmesio ūgtelėjimų, kas jau liudija bendras mūsų pastangas pasitempti, nesitenkinti pigumu ir įsigyvenusiu trafaretu.

Pirmoje eilėje čia turime galvoje Pedagoginio lituanistikos instituto surengtą Kristijono Donelaičio 250 metų gimimo sukakties minėjimą. Visa, kas tą vakarą žiūrovui ir klausytojui buvo pateikta, nebuvo tai tik vieno ar dviejų aktorių solo numeriai, bet tai buvo visos institucijos bei daugelio jai talkinusių pastangos, ir todėl šio minėjimo atveju ir galime kalbėti apie bendras visuomenines pastangas šoktelėti aukštyn. Visos detalės šiame vakare buvo kūrybingai apgalvotos, niekur nebuvo jaučiama improvizuoto pripuolamumo, viskas buvo rūpestingai ir kultūringai išbaigta. Ypač reikia užakcentuoti išradingai inscenizuotus Donelaičio "Žiemos rūpesčius", kur toli gražu nepasitenkinta tik įprastiniu teksto paskaitymu, bet lygiai buvo atkreiptas dėmesys ir į scenoje pasirodančių drabužius, į teksto žodinį bei vaidybinį perteikimą, į šviesų efektus ir į dekoratyvinį scenos apipavidalinimą. Tai buvo tikrai kūrybingųjų mūsų žmonių ir bendruomeninio intereso sintezė, liudijanti prasiveržusį mūsų visuomenės kultūringumo žybtelėjimą.

Antruoju atveju pabrėžtinas ateitininkių "Giedros" korporacijos pavasarinio baliaus programoje suorganizuotas kamerinis duetinis dramos spektaklis. Ir vaidinamų dalykų pasirinkimas ir aktorių pasiruošimas buvo didelė staigmena, tiesiog ledų pralaužimas į naują, panašiomis progomis mūsuose rodomą programą. (Žiūr. atskirą spektaklio recenziją šiame Kultūrinio Draugo numeryje.)

Šios dvi prošvaistės lyg ir bylotų, kad mūsų visuomenėje jau imama pasigesti iškilmių ir viešumos kultūros. O tai kaip tik liudija kylantį bendruomenės kultūringumo laipsnį. Linkėtina, kad palėkėjimas būtų tikrai nuolatinis skridimas aukštyn.

K. A.

Piešinys Ados Korsakaitės

LIETUVIS RINKTINĖJE PARYŽIAUS PALETĖJE

(Atkelta iš 1 psl.)

jas, fikcijas, prileidimus. Gaunasi vaizdas, kad tūkstančiai netikėtumų, taip formos, taip ir spalvų atžvilgiu, it savaime išplaukia iš jo teptuko, kada jis kuria paveikslą. Plastikiniai miražai, neišbaigimai, sąmoningos deformacijos, kurios įsiterpia į savaimingus spalvų nutekėjimus, išvadoje įgauna rafinuoto žinovo išraiškas. Dažnai spalvų apimtis pasireiškia spindinčiais fejerverkais, sukuriančiais spektrines bei barokines formas, kurios savo ruožtu arabeskų pagalba tapdamos gyvomis, sąmoningoje gradacijoje ryškėdamos turtingomis, sutirštintomis ir besikaitaliojančiomis spalvomis, pasireiškia itin patraukliomis šviesomis. Vaizdinės vertybės, glūdinčios įvairių kontrastų ritmuose, yra lyg išbaigiamos poetiška to tapytojo vizija, kuris su meistrišku sumanumu kuria burtų pasaulį, kur ryškus lyrizmas ir laki vaizduotė tiesiog tryška".

"Journal de l'Amateur d'Art" 1964. V. 10 d. 331 Nr. rašo: "Kasiulis mums šį kartą parodė keletą Venecijos vaizdų, kurie yra geriausi kada nors jojo sukurtų paveikslų. Kasiulis sugebėjo rasti visai savitą formą tam miestui pavaizduoti, kuris bene labiausiai pasaulio tapyboje užtinkamas. Kiek netikėtumų! Kiek gilių nagrinėjimų! Kiek poetiškos intuicijos, susietos su tokiomis žiniomis! Bene gražiausias išstatytų paveikslų yra toji žuvis, kurios daugiaspalviai žvynai atrodo it švelnūs žiedai, padėti ant josios liemens! Dar yra: Moulin-Rouge, Gėlės... Turėtų būti paminėtas kiekvienas jo paveikslas" **(Beaux - Arts galerija). H. H.**

"Nouveaux Jours" 1964. V. 15 d., tarp kitko sako: "Tapyboje sunkumą sudaro tai, kad reikia nedaryti taip, kaip daro kiti, ir drauge pasireikšti taip, kad kiti matytų tave esant švelniu, originaliu bei audringu. Kasiulis yra tik vienas, kuris tapo taip, kaip jis tai daro. Tai menininkas, didelis menininkas, nes jis turi ypatingai malonią bei nuostabią techniką ir kūrybiškumą, kuris, nepaneigiant viso to, kas rišasi su jo lietuviška kilme, dvasiniai yra neabejotinai paryžietiškas.

Kasiulio žanras žinomas: tai yra savotiška tapybos forma, paėmusi ir fotografinio negatyvo gilius juodumus, kuriuos menininkas sugeba pripildyti nejtikėtinomis spalvomis, kiek išdykusiomis ir naiviomis, ir kuriomis jis operuoja it kaspinų bangomis. Tada paveikslas tampa pilnu gyvų formų sūkuriu, sudvasintu krištolinės muzikalinės dėžutės melodijų, priedui dar atmieštu lengva, kiek sunarpliota ironija, kur viskas susiklosto it kokio fantastinio folkloro komedijos ar baleto atmosfera.

Šiandien jo paletė, atsisakydama, nors tik truputį, nuo savo juodumų, kiek pragiedrėjo. Jis suteikė pirmenybę gyvų spalvų įtarpoms, pavaizduodamas "Moulin Rouge", "Krantinės bukinistus", "Notre Dame" bei "Veneciją", lygiai kaip ir savo "Violenčelistą" bei savo "Ponią su paukščiais". Kasiulis davė visa tai, kas yra elegantiška ir truputį išdaigišką, kas kūriniuose yra geriausia.

Kasiulis yra linksmas, originalus ir švelniai ironiškas menininkas, kurio net ir dirbtinumai parodo tą meistriškumą, kuriuo menininkas atkreipia į save tikrų meno žinovų dėmesį". **(Beaux - Arts galerija). Marcel Espiau.**

Kasiulis, kaip tai vienos anstyvesnių parodų proga yra pabrėžęs prancūzų meno kritikas G. Pillement, savo kūriniais gyvena savitame sapnų bei fantazijų pasaulyje, pilname švelnumo ir lyrizmo. Tai realistas, kuris savo matomus vaizdus perleidžia per švelnumo prizmę, drauge panaudodamas viduramžių miniatiūristų - iliustratorių tapybos priemones. Jo būdingas žanras išskiria jį iš kitų dailininkų tarpo teigiama prasme.

J. Dainauskas

—o—

LIETUVOS VALSTYBĖS PRADŽIA

Lietuvių tautos susivienijimas įvyko tuo metu, kai dar negręsė joks išorinis priešas, kai kaimynystėje nebuvo nė pavojingo vokiečių ordino. Susijungimas vyko savaime, be išorinių veiksnių. Jis ėjo iš pačios tautos, kai vienas didesnis ir vis stiprėjas kunigaikštis, įgavęs pastovios tendencijos savo valdžią didinti, pagaliau sujungė dešiniojo Nemuno ir Neries plotų lietuvius. Šitaip jis išplėtė savo valdžią ne tik kitų pajungtų sritinių kunigaikščių žemėse, bet ir tuose artimiausiuose rytiniuose plotuose, kur dar priešistoriniais laikais lietuviai buvo gyvenę kompaktiškai, tačiau kur jau anksti buvo prasidėjusi rytinių slavų (gudų) kolonizacija.

Z. Ivinskis

Vytautas Kasiulis — Knygų pardavėjai prie Senos — Paryžiuje

Vytautas Kasiulis — Žuvis (aliejus)

Lingvistinių problemų rūpesčiuose

(Atkelta iš 1 psl.)

— Mūsų gramatika bus grynai praktikinė. Pačioje pradžioje galvojome įdėti ir neilgą konspektinę lietuvių kalbos istorijos apžvalgą, bet nuo jos atsisakėme, nes tai dar labiau padidintų pačią knygą, kurios paskirtis pirmiausia yra padėti pradedančiam pramokti lietuvių kalbos, o šiek tiek kalbą mokančiam pagilinti mokėjimą.

Mūsų gramatika yra daugiau tradicinio-pedagoginio pobūdžio. Ja galės naudotis pradedantieji su mokytoju, taip pat tie, kurie norės patys pramokti lietuvių kalbos. Ji bus pritaikyta jau paaugusiems, maždaug vid. mokyklos ir universitetinio amžiaus žmonėms, taip pat vyresniesiems, ne vaikams. Nors naudojamas metodas yra daugiausia gramatikos - žodyno darbas su įvairiais pratimais žodžiu ir raštu, tačiau yra pakankamai medžiagos ir pasikalbėjimo metodui. Tam tikslui vėliau pagaminsime ir juosteles visai knygai, kad norintieji galėtų gerai išmokti tarti.

— Sakykite, ar šio krašto aukštosiose mokyklose yra **toks mokslas kaip kalbotyra, ar pasitenkinama tik svetimųjų kalbų mokymu? Aplamai, ar čia, Naujajame Pasaulyje, yra kalbotyros specialistų, ir kuo jų studijinis darbas reiškiasi?**

— JAV universitetuose kalbotyra yra dabar labai populiarus ir gerai išvystytas mokslas. Teisybė, anksčiau kalbotyra buvo dėstoma daugiausia tik atskirų kalbų katedrose (skyriuose, departamentuose). Sakysime, germanistika buvo (ir yra) germanų kalbų, arba vokiečių kalbos skyriuje ir t. t. Tik keli didieji universitetai turėjo lyginamosios indoeuropiečių kalbotyros katedras. Tačiau dabar jau keliasdešimt universitetų turi kalbotyros katedras. Kai kuriose šių katedrų daugiau kreipiama dėmesio aprašomajai (struktūralinei, sinchroninei) kalbotyrai, bet vis dėlto daugelyje tų departamentų dėstomi ir lyginamosios kalbotyros kursai.

Skaičiuojama, kad JAV yra apie 380 vien struktūralinės kalbotyros specialistų. Lyginamosios kalbotyros atstovų visgi dar yra daugiau, nors daugelis jų dirba siauresnėje kurios nors kalbos, arba kalbų grupės srityje.

Svarbiausi žurnalai: **Language, Word, International Journal of American Linguistics, General Linguistics** ir kiti. Daug kalbotyrinių straipsnių taip pat pasirodo ir atskirų kalbų bei kalbinių grupių žurnaluose, kurių JAV yra keliolika. Nemažai amerikiečių kalbininkų spausdina savo darbus Europoje, ypatingai Olandijoje, Vokietijoje ir kitur. Ir paskutinysis (IX-sis) pasaulinis kalbininkų kongresas 1962 m. jau įvyko JAV.

Apskritai, aprašomoje kalbotyroje, eksperimentinėje kalbotyroje, psicholingvistikoje, antropologinėje kalbotyroje, mašininiame vertime amerikiečių kalbininkai turi vadovaujamą vaidmenį. (Plačiau apie tai rašiau AIDUOSE, 1962, Nr.6.)

Amerikiečiai kalbininkai ypatingai domisi dar menkai aprašytomis kalbomis, pradedant Amerikos indėnų ir baigiant Austral - azijos salų kalbomis ir kalbelėmis.

Tačiau reikia pridėti, kad dabar JAV yra daug ir labai žymių lyginamosios ir istorinės kalbotyros mokslininkų, žinomų viso pasaulio kalbininkų tarpe.

— Ar čionykščių kalbininkų tarpe jaučiamas susidomėjimas ir lietuvių kalba? Kaip, kuriuo atžvilgiu ji vertinama?

— Aprašomosios kalbotyros specialistai ypatingo susidomėjimo lietuvių kalba nerodo. Bet lyginamosios - istorinės kalbotyros atstovai lietuvių kalba domisi ir ją labai vertina. Kai kurie iš jų pakankamai pramokę lietuvių kalbos taip, kad gali ja naudotis savo moksliniam darbui. Kiti daugiau ar mažiau bent susipažinę su lietuvių kalba.

Lietuvių kalba daugiausia vertinama dėl savo archaiško charakterio: ji yra išlaikiusi daug tokių garsų ir lyčių, kurios kitose indoeuropiečių kalbose išnyko arba pakito prieš kelis ar net keliolika šimtų metų. Todėl lietuvių kalba yra ir visuomet bus svarbi lyginamajai indoeuropiečių kalbotyrai.

— Sakykite, kuriuose universitetuose JAV yra dėstoma lietuvių kalba?

— Pirmiausia reikia paminėti Pennsylvanijos universitetą Filadelfijoje: ten galima įsigyti magistro ir daktaro laipsnius baltistikoje. Bet lietuvių nedaug šia puikia proga pasinaudojo.

Lietuvių kalba taip pat yra dėstoma dar šiose JAV mokslo ir švietimo institucijose: Columbia universitete Niujorko mieste, Kalifornijos un-te (UC LA) Los Angeles mieste, Yale un-te, tip pat Armijos kalbų mokykloje (Army Language School) Kalifornijoje. Už metų kitų gal bus taip pat dėstoma Minnesotos universitete, kur profesoriauja dr. Schmalstiegas. Yra šiokios tokios vilties ir Rochesterio universitete, jeigu kada nors susidarys pakankamai klausytojų.

Dar čia norėčiau pridėti, kad pagal NDEA (National Defense Education Act) lietuvių kalba yra oficialiai JAV vyriausybės pripažinta kaip viena iš nepakankamai mokomų kalbų šiame krašte (neglected language). Pagal to įstatymo VI skyrių (Title VI) galima gauti stipendiją lietuvių kalbai studijuoti. Tik blogai yra tai, kad stipendijos numatomos tiems amerikiečiams, kurių gimtoji kalba yra anglų kalba, arba bent nelietuvių kalba. Tokiu būdu lietuviams beveik neįmanoma ta gera parama pasinaudoti (mat, įstatymo tikslas yra, kad kuo daugiau amerikiečių gerai išmoktų svetimų kalbų). Tuo klausimu reikia teirautis tiesiog JAV Švietimo Departamente. (US Department of Health, Education and Welfare, Washington, D. C.).

— O kaip su lietuvių kalbininkų prieaugliu?

— Čia tai jau tikrai padėtis kiek liūdnoka! Man asmeniškai nėra žinomas nė vienas lietuvis studentas, kuris ruoštųsi tapti kalbininku! Tuo tarpu mūsų broliai latviai ir estai jau turi po kelis jaunus kalbininkus — profesorius, baigusius studijas čia,JAV, ir dabar profesoriaujančius. Kas gi bus, kai jau nebegalės dirbti mūsų dar iš Lietuvos atvykusieji kalbininkai?

Čia pat norėčiau pridėti: padėtis nepergeriausia aplamai visuose humanitariniuose moksluose: kai kuriose srityse (pvz. istorijoje) nėra nė vieno lietuvio studento, siekiančio doktorato. Taigi, padėtis liūdnoka.

Reikia pridėti, kad, įsigijus daktaro laipsnį kurioje iš šių "nepraktiškų" sričių, darbas (paprastai dėstymas universitete) yra beveik visiems užtikrintas, o ir atlyginimai nėra jau taip blogi, kaip jie buvo prieš keliolika metų.

Dar sykį norėčiau kelti aliarmą: mūsų humanitarų akademikų prieauglis JAV yra labai mažas. Padėtis beveik katastrofiška. Jūs, mielieji redaktoriai, skambinkite aliarmo varpais!

— Ar galėčiau pasiteirauti apie Jūsų ateities planus?

— Planų tai turiu daug, bet laiko labai maža. Turiu du didelius "projektus" ir keleta mažesnių. Kai kurie jų jau kiek pasistūmėję pirmyn, kiti dar tik "braižomi". Kai tik ant kurio nors projekto bus galima iškelti pabaigtuvių vainiką, tada mielai pasidalinsime su Jūsų skaitytojais pabaigtuvių džiaugsmais. **(k. b.)**

P. ŠILEIKIS, O. P.
Ortopedas, Protezistas
Aparatai-Protezai. Med. ban. dažai. Spec. pagalba kojoms (Arch Supports) ir t. t.
ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB
Val. 9-4 ir 6-8. Šeštad. 9-1.
2850 W. 63rd St., Chicago 29, Ill
Tel. PRospect 6-5084

DR. ANNA BALIUNAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIES IR GERKLĖS LIGOS
PRITAIKO AKINIUS
2858 West 63rd Street
Val.: kasdien 10—12 val. ir 7—9 v. vak. Šeštadieniais 10—1 val. Trečiadienį uždaryta. Ligoniai priimami susitarus.
Ofiso telefonas: PR 8-3229.
Res. telef. WAlbrook 5-5076

Res. HE 6-1670
DR. K. G. BALUKAS
AKUŠERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford Medical Building) Tel. LU 5-6446
Priima ligonius pagal susitarimą. Jei neatsiliepia skambinti MI 3-0001

Ofisas 3148 West 63rd Street
Tel.: PRospect 8-1717
Resid.: 3241 West 66th Place
Tel.: REpublic 7-7868
DR. S. BIEŽIS
CHIRURGAS
Valandos: Kasdien nuo 1 iki 3; treč. uždaryta. Antrad. ir penkt. vakarais nuo 7 iki 8.

DDR. VL. BLAŽYS
PLAUČIŲ IR VIDAUS LIGOS
2801 West 63rd Street
Kampas 63-čios ir California
Val. kasdien nuo 6—8 val. vak.
Šešt. 2—4 val.
Trečiad. ir kitu laiku pagal sutartį
Ofiso telef. 476-4642
Res. WAlbrook 5-3046

DR. C. K. BOBELIS
Inkstų ir šlapumo takų chirurgija
Tel. 695-0533 Elgin
425 No. Liberty Street,
Route 25, Elgin, Illinois
Valandos pagal susitarimą

Tel. ofiso HE 4-5849, rez. HE 4-2324
DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val.: pirm., ketv. 1-4, vakar. 7-9, antr., penkt. 1-5, treč. ir šešt. tik susitarus.

Tel. ofiso HE 4-5758; Rez. HI 5-3225
DR. S. Ir M. BUDRYS
GYDYTOJAI IR CHIRURGAI
2751 West 51st Street
Bendra praktika ir Alergija)
Valandos: pirm., antr., ketvirt. 2-9 val., penkt. 10 v. r. iki 9 v. v., šeštad. 10 v. r. iki 1 p. p. Ligonius priima pagal susitarimą.

Tel. ofiso 735-4477; Rez. PR 8-6960
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR EMOCINĖS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BLDG.
6449 So. Pulaski Rd.
Valandos pagal susitarimą.

Rez. GI 8-0873
DR. W. M. EISIN-EISINAS
AKUŠERIJA IR MOTERŲ LIGOS
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neatsiliepia skambinti MI 8-2661.

Ofiso HE 4-1414, Rez. RE 7-6867
DR. B. GAIŽIŪNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė akušerija ir moterų ligos
2454 West 71st Street
(71-os ir Campbell Ave. kampas)
Val.: kasdien 1—3 ir 6—8 val. vak.
Šešt. 12—3 v. p. p.
Trečiadieniais uždaryta

DR. A. GARUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS IR VAIKŲ LIGOS
2737 West 71st Street
VAL.: kasdien nuo 6-8 val. vak.
Šeštad. nuo 10 iki 12 valandos.
Trečiadieniais uždaryta
Ligonius priima pagal susitarimą
WA 5-2017.

Ofiso tel. PR 8-2220
Namų — res. PRospect 8-9081
DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
JOKŠA
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
VAIKŲ LIGOS
2656 West 63rd Street
Pirmad., antrad., ketvirt. ir penkt. nuo 11 iki 1 v. ir nuo 4 iki 7 v. v.
Šeštad. nuo 1 iki 4 val.

Tel. ofiso PO 7-6080, res. GA 8-7278
DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 West 63rd Street
Val.: kasdien nuo 1—4 p. p. ir 6 iki 8 val. Trečiad. ir šešt. uždaryta.

Telefonas: GRovehill 6-1595
DR. ALDONA JUŠKA
AKIŲ LIGŲ SPECIALISTĖ
PRITAIKO AKINIUS
2422 West Marquette Road
Valandos: 2—12 ir 7—9 v. v. pagal susitarimą, išskyrus trečiadienius, uždaryta.

Ofiso PR 6-1795. Rez. TR 3-0281
DR. ALG. KAVALIONAS
VIDAUS IR KRAUJO LIGOS
2300 West 51st Street
Oakley Medical Arts
Pirm., antr., ketvirt. ir penkt. nuo 2—4 ir 6—9 ir pagal susitarimą.

Ofiso ir buto tel. OLympic 2-1381
DR. F. V. KAUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1407 So. 49th Court, Cicero
Kasdien 10-12 ir 4-7. Treč. ir šeštad tik susitarus.

Tel. REliance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
(Lietuvis gydytojas)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3925 West 59th Street
Val.: Pirmad., antrad., ketvirtad ir penkt. nuo 1—4 p. p., 6-30-8:30 val. vak. Šeštad. 1-4 val., trečiad. uždaryta.

Tel. ofiso ir buto OLympic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4938 W. 15th Street, Cicero
Kasdien 1—3 val. ir 6—8 val. vak., išskyrus trečiadienius.
Šeštadieniais 12 iki 4 popiet

DR. IRENA KURAS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
KŪDIKIŲ IR VAIKŲ LIGŲ SPECIALISTĖ
MEDICAL BUILDING
7156 South Western Avenue
Pirmad., antrad., ketv. ir penktad. nuo 11 val. iki 1 val. p. p. ir nuo 6 v. — 8 val. vakare. Trečiad. nuo 11 val. ryto. — 1 v. p. p., Šeštad. 11 val. ryto iki 3 val. p. p.
Ofiso tel. RE 7-1168.
Res. tel. 239-2919.

DR. MARIJA LINAS
AKUŠERIJA IR MOTERŲ LIGOS
2817 West 71st Street
Telefonas HEmlock 6-3545
(OFISO IR REZ.)
Valandos pagal susitarimą

DR. A. MACIONAS
CHIRURGAS
2858 West 63rd Street
Tel. — PRospect 8-7773
Val.: pirmad. ir ketvirtad. 1-4 p. p., antrad. ir penktad. 5-8 v. v.

Ofiso HE 4-1818, Rez. PR 6-9801
DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė — vidaus ligos
2454 West 71st Street
(71-os ir Campbell Ave. kampas)
Val.: kasdien 9-11 ryto ir 4-8 v. v.
Šeštad. 9 v. r. — 2 p. p.
Trečiadieniais uždaryta

DR. JULIA MONSTAVIČIUS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
VIDAUS LIGOS
10748 S. Michigan, Chicago 28, Ill.
Telef. ofiso: Pullman 5-6766
Namų: Beverly 8-3946
Priėm. val.: kasdien 6-8 v. v., šešt. 1-4 v. p. p. trečiadiaisi — uždaryta.

Tel. RE 7-8818
DR. ALBINA PRUNSKIS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
Ofisas 2659 W. 59th Street
VALANDOS: 2-4 p.p. ir 6-8 p.p
Trečiadieniais ir šeštadieniais uždaryta

Tel. Ofiso PR 6-7860; Namų 925-7697
DR. A. PUSTELNIKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPEC. VIDAUS LIGOS
5159 So. Damen Avenue
Valandos: 1-9 p. p.
išskyrus trečiadienį
Šeštadieniais 10-5 v. p. p

Ofiso telefonas — CL 4-2421
DR. AL. RAČKUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4307 So. Kedzie Avenue
(Kampas Kedzie ir Archer)
VAL.: kasdien nuo 2 iki 8 val. vak.
Treč. ir sekmad. tik susitarus

DR. ZIGMAS RUDAITIS
SPEC. ORTHOPEDINĖS LIGOS
2745 West 69th Street
Priešais Šv. Kryžiaus ligoninę
VAL.: Pirmad., antr., ketv., penkt. nuo 9 iki 11 v. ryte ir nuo 6-8 v. v.
Šeštad. nuo 2-4. Trečiadieniais ir kitu laiku susitarus telefonu.
Telef. REpublic 7-2290.

DR. ANT. RUDOKAS, Opt.
Tikrina akis ir pritaiko akinius, keičia stiklius ir rėmus
4455 S. California Ave., YA7-7381
1 val. p. p. iki 8 v. v. kasdien; treč. uždara; šešt. nuo 10 v. r.iki 1 popiet.

Res. tel. PR 9-6730
DR. L. SEIBUTIS
Inkstų, pūslės ir šlapumo takų chirurgija
Ofisas: Naujas adresas: 2454 West 71st St. (71-os ir Campbell Avenue kampas), tel. 776-2880; 30 N. Michigan ave. Suite 808, tel. CE 6-7764
Valandos pagal susitarimą

DR. J. J. ŠIMONAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Adresas 4255 W. 63rd Street
Ofiso tel. REliance 5-4210
Rez. tel. GRovehill 6-0617
Valandos: 1-3 p. m. ir 6-8 p. m.
Penkt. tik 1-3 p. p.
Trečiad. ir šeštad. pagal sutartį.

Ofiso telef. CLiffside 4-2896
Rezid. telef. WAlbrook 5-3099
DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4644 So. Ashland Avenue
Bendra praktika ir specialiai chirurgija
Valandos kiekvieną dieną 2 — 4 ir 6—8 val. vak. Trečiadieniais ir sekmadieniais uždaryta, priimama pagal susitarimą. Šeštadieniais nuo 2 v. iki 5 v. v.

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
BENDRA PRAKTIKA Ir MOTERŲ LIGOS
Ofisas ir rez. 2652 W. 59th St.
Tel. PRospect 8-1223 ar PR 6-5577
Ofiso val.: Pirm., antr., treč. ir penkt. nuo 2 iki 4 ir nuo 6 iki 8 v. v. Šešt. 2—4 v. popiet ir kitu laiku — pagal susitarimą.

Of. tel. HE 4-2123. Namų GI 8-6195
DR. V. P. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 West 71st Street
Priimėnėja ligonius tik susitarus.
Val. 2—4 p. p. ir 6—8 p. p.
Treč. ir šešt. uždaryta
Atostogose iki birželio 22 d.

Telefonas — GRovehill 6-2823
DR. A. VALIS-LABOKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2524 West 69th Street
Specialybė: AKUŠERIJA Ir MOTERŲ LIGOS
VALANDOS: 1 iki 4 ir 6 iki 8 v. v.
Šeštadieniais 1 iki 4 val.
Trečiadieniais uždaryta

Tel. PRospect 6-9400
DR. ONA VAŠKEVIČIUS
(VAŠKAS)
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
6248 South Kedzie Avenue
Ofiso val. kasdien: 2-4; 6-8.
Šeštad. nuo 2 iki 4v Treč. ir sekm. tik skubiais atvejais ir susitarus.

Tel. ofiso PR 6-6446, rez. HE 4-3150
DR. F. C. WINSKUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2420 West Marquette Road
Val. nuo 2 iki 4 v. v. ir 7 ir 8 v. v.
Treč. ir šeštad. pagal sutartį

DR. P. Z. ZALATORIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1821 South Halsted Street
Tel. ofiso CA 6-0257, rez. PR 6-6651
Rez. 6600 So. Ashland Avenue
Val. 11 v. ryto iki 2 v. p. p. 6-7 v. v.

Devyni veikalai vienoje knygoje

Žvilgsnis į Vytauto Alanto dramaturgiją

KAZYS VESELKA

Vytauto Alanto "Devyni dramos veikalai". Didelė, smulkiu šriftu atspausdinta knyga. Tai, bene, daugiau kaip dvidešimties metų darbo vaisius. Dvidešimt metų yra ilgas laikotarpis. Net ir dramaturgijoje, kur, tradiciniai tariant, po tiekos metų jau turi išryškėti rašytojo brandumas, patyrimas, talentas ir pajėgumas.

Atvira širdim ir geriausia intencija

Dėl šito ar panašaus jausmo šią knygą paėmiau labai atsargiai, lapas po lapo versdamas, vis vyliausi, kad nuo "Buhalterijos klaidos", "Užtvankos" ir "Aukštadvario" Vyt. Alantas bus nuėjęs ilgą kelią ir mūsų dramaturgijai užkariavęs naujus plotus. Sakau: — lapas po lapo, atvira širdimi ir geriausia intencija. Ta kelione jo knygos puslapiais ir pabandysiu pasidalinti su skaitytojais.

P. Vaičiūnas ir V. Alantas

Vyt. Alantas, kurio kūrybą anais laikais man pristatė Vilniaus dramos teatras, pasiliko vaičiūniškosios tradicijos mūsų dramaturgijoj tęsėjas, jos puoselėtojas ir populiarizatorius.

B. Sruoga — didžiausias mūsų scenos teoretikas ir dramaturgas — nepaliko jam savo ženklų, ir kova dėl pakilesnio teatro Vyt. Alanto vaidinimuose nerado jokio atbalsio. Vyt. Alantas, kaip sakiau, pasiliko aktualijos teatre puoselėtojas, tik, deja, jam trūksta "vaičiūniško" sceninės situacijos pažinimo, to, kad ir nedažnai sutinkamo, charakterių vientisumo, intuityviai pajausto ar išmokto sceniškumo, dėl kurio P. Vaičiūnas dar ilgai pasiliks mūsų dramaturgų tarpe.

Visus devynis Vyt. Alanto veikalus perskaitęs, neradau nei vieno personažo, galinčio prilygti "Naujųjų žmonių" Grafui ar net Sargeliui, kuris dėl senatvės ar kartumo taip nuo pasaulio atskirtas, jog praranda su juo bet kokį kontaktą, kai, tos realybės nejautimo veikiamas, jis plėpa visokius niekus, nežinodamas pats, kad kitiems kenkia ir įkyri...

Ankstesni — geresni

Du iš devynių Vyt. Alanto dramos veikalų "Buhalterijos klaida" ir "Aukštadvaris" jau buvo spausdinti Vokietijoje. Kiti septyni — nauji, pirmą kartą pristatomi lietuviškam skaitytojui. Abu tik ką paminėti veikalai yra visa galva prašesni už vėlyvesniuosius, kuriuos, gal būt, pats autorius "nuvertino", atsižvelgdamas "į reikalavimus tremties scenai". Čia ir norėčiau stipriai suabejoti Vyt. Alanto intencija, nes teatre labai dažnai autoriaus pastabos apie dekoracijas ir vaidintojų skaičių nevisuomet galioja, o kūrybingo režisieriaus interpretacija atneša įvairių netikėtumų.

Man teko matyti "Time limit" dviejuose teatruose, ir abiejų spektaklių sprendimai buvo kategoriškai skirtingi. Viename — jokių dekoracijų, tik reikalingiausi butaforijos daiktai, jokių statistų — tik patys pagrindiniai veikėjai, būtiniausi šviesos efektai. Antrame scenovaizdis labai komplikuotas: spygliuotos belaisvių stovyklos vielos, sargybinių bokštai, palapinės, padžiauti baltiniai, Korėjos kalnai tolumoje, daugybė žmonių... O teatrinis rezultatas, be jokios abejonės, pirmojo — stipresnis.

Duobės dramaturgo kelyje

Tą ekskursiją padariau, galvodamas, kad dramaturgas nebūtinai jau turi taikytis vietos ir laiko sąlygom. Rašytojas tesukuria sintetinį, nepakartojamą žmogiškos situacijos žemėje paveikslą, o režisierius, savo keliu, suras jam išraiškos formą.

Todėl ir galvoju, kad "Aukštadvaris" ir "Buhalterijos klaida" yra gimę po laimingesne žvaigžde, kai autorius dar negalvojo apie tremties teatrą ribojančias sąlygas. Jų veidas yra tikresnis — daugiau galimybių dramatinei akcijai, veikėjai ne taip dirbtinai atstovauja savo pasaulėžiūrą, turi daugiau kraujo ir žmogiškos šilumos.

Vyt. Alantas žino pagrindines dramos veikalo taisykles. Tačiau net ir šiuose išskirtiniuose veikaluose nelaimė prasideda literatūriniame pasirinktos medžiagos (kad ir neblogos) apipavidalinime. Čia daug kas amatininkiška, kažkokia "daryba", kažkoks trafaretinis paveikslas, trumpalaikis, nepakeltas į universalumo plotmę. Mirties ir gyvenimo problemos sprendžiamos plokščiai, sentimentaliai, bejėgiškai. Komedijoj humoras dirbtinis, pigus, nors šiaip veiksmas gana gyvas ir talentingo režisieriaus rankose galėtų tapti visai žiūrimu (bent miesčioniškai publikai) spektakliu.

Suklupimas patriotikoj

Deja, net šito negaliu pasakyti apie patriotinės tematikos veikalus: "Sąmokslas prieš savuosius", "Žodžiai iš anapus", "Penkios minutės prieš dvylikta", "Kyla vėtra ūkanose". Čia jau pernelyg viskas dirbtina. Oficialusis patriotizmas įgauna naivumo pobūdį, veikėjai schematiški, bekraujai — popieriniai. Čia jau nebe literatūra.

Aš lenkiu galvą prieš patriotinę idėją, galiu tikėti net dramose vaizduojamų įvykių tikrumu, bet aš negaliu tikėti V. Alanto šios rūšies dramų menine tiesa, nes dramaturgas jos atidengti nebepajėgė. Kur reikėjo rašyti stipriai ir beveik krauju, rašyta tik praskydusiu rašalu.

Knygą išleido "Srovė" Chicagoje. Be reikalo autorius įžangoje dėkoja dail. V. Vijeikiui. Jo vinjetės knygos išvaizdai vargu ar padeda, gal net daugiau kenkia.

Vytautas Kasiulis — Lenktynės (aliejus)

Vytautas Kasiulis — Iš cirko (pastelė)

MIRĖ DIDELIS LIETUVOS BIČIULIS - PROF. V. JUNGFER

Ilgametis Vytauto D. Universiteto profesorius mirė Nuernberge, sulaukęs 71 m. amžiaus

Gegužės mėn. 71 m. amžiaus sukaktį atšventęs, Vak. Vokietijoje, Nuernberge mirė didelis lietuvių tautos draugas, ilgametis Lietuvos universiteto (vėliau Vytauto D.) profesorius, ekonomistas, rašytojas dr. **Viktoras Jungferis.** Jis buvo gimęs 1893 m. gegužės 6 d. Hirschberg'e, Silezijoje, I-jo karo metu, kaip leitenantas Plungėje (kitais šaltiniais Kretingoje) turėjo ryšių su lietuviais (klebonu kun. P. Pukiu ir kt.) — anuomet prasidėjo Jungferio artėjimas su Lietuva. Naudodamasis Oginskių biblioteka, Jungferis netrukus (1918 m.) parengė pirmąjį leidinį apie Lietuvą "Kulturbilder aus Litauen". 1919 m. išleistas jo romanas apie karo žiaurumus "Das Gesicht der Etappe".

Perkeltas į Mintaują, Jungferis palaikė santykius su prel. K. Jasėnu ir su juo išvertė Daukanto "Būdą" ("Altlitauen"(išl. 1926). 1921 m. Freiburge / Bresgau baigė studijas, gaudamas dr. laipsnį už disertaciją apie Lietuvos medžio eksportą. Baigęs ekonomiką Freiburge, dar metus studijavo filosofiją. 1924 m. dr. J. Šaulys V. Jungferį pakvietė redaguoti ūkio skyrių "Memelzeitung" ir projektuoti Prekybos institutą. "Lietuvos Ūkyje" paskelbus jo darbą apie Klaipėdos kr. socialinį draudimą (1924 m.), jo studija buvo pripažinta habilitacijos darbu ir 1925 m. jaunas mokslininkas — ekonomistas buvo priimtas docentu į Lietuvos (vėliau Vytauto D.) universiteto teisių skyrių. Puikiai išmokęs lietuvių kalbą, ligi 1940 m., taigi 15 metų Jungferis dėstė visuomenės ūkio istoriją, ūkio doktrinų istoriją, sociologiją ir bendrąją statistiką. 1941—44 m. profesoriavo Poznanės universitete, o nuo 1950 m. dėstė Neurnbergo ekonominių ir socialinių mokslų aukšt. mokykloje ir buvo profesorium Erlangeno universitete.

Lietuvių tautai, jos propagavimui užsienyje Jungferis ypatingai nusipelnė dviem veikalais: **"Hinter den Seen, hinter den Waeldern"** (1932) ir **"Litauen, Antlitz eines Volkes"** (1938). Šios knygos buvo paplitusios ne tik Vokietijoje ir buvo pasiekusios 100,000 egz. tiražą. Apie jas rašyta, kad jų autorius pasireiškęs ne tik kaip mokslininkas, bet ir kaip poetas, žvelgiąs akimis ir širdimi. Dar jis buvo parengęs **"Litauischer Liederschrein"** (1939, liet. liaudies dainų vertimai, dalis jo paties atliktų). Šalia poezijos veikalų, išleista ir eilė Jungferio romanų — kai kuriuose jų vaizduojami lietuviai, pvz. "Die fremde Geliebte" (1920), "Der Weg der Skaringa" (1940), "Irka" (1945) ir kt. Vėliau turėjo palinkimą į satyrą ("Mautz", 1948).

Romane **"Der Weg der Skaringa"** Jungferis buvo pilnutiniai išreiškęs meilę Lietuvai — knygos tiražas buvo pasiekęs 45,000 egz. Lietuvoje yra rašęs ir periodinėje spaudoje, pvz. minėtina jo studija "Pabaltijo aiščių gintaro prekyba" (1933, "Vairas"), rašė "Ekonomikoje" (1935—36), "Židinyje" (1932, 1937—38) ir kt. Pastaraisiais keleriais metais Jungferis dirbo Lietuvos vokiečių bendruomenėje ir kai kuriomis progomis su paskaitomis pasirodydavo lietuvių sukakčių minėjimuose (Muenchene ir kitur). Velionis paliko našlę, du sūnus ir dukterį. (E.)

Emily Dickinson

(Amerikietė, 1830-1886)

ŠTAI MANO LAIŠKAS Į PASAULĮ

Štai mano laiškas į pasaulį,
Kuris man niekad neparašė, —
Naujienos kuklios — ką Gamta pati
Švelnioj didybėje užrašė.
Jos rašinys nūnai paliečia
Rankas, kurių nepajėgiu matyti;
Pamilę ją, mieli tautiečiai,
Apie mane švelniai mąstykit.

* * *

Prerijai atsirasti pakanka tik dobilo
ir vienos bitės, —
Vieno dobilo, ir bitės,
Ir svajonės,
Nors bičių būtų vos kelios,
Svajonė pati susiras kelią.

Vertė **St. Meringis**

Pančių vijikas

Aloyzas Baronas

(Tęsinys iš praėjusio šeštadienio)

Jis sapnavo kalbą, publiką, plojimus ir pančių vijiko ploną balsą. Bet rytą jis atsikėlė pailsėjęs. Lauke buvo truputį pasnigę, šviesiai balta ir šventiška. Pauliukas jautė, kad džiaugsmas ir skausmas yra toje pačioje viršukalnėje. Visas pasaulis kaip Dievo akvariumas, šoka žmonės kaip mažos žuvytės, žiobčioja ir trokšta. Žmogus vargsta, tačiau nemiršta giedodamas kaip pasakos gulbė. Dievas sutvėrė daug akmenų kapų paminklams ir to niekas negalėjo užmiršti net ir gražiausią rytą.

Pauliukas žiūrėjo į savo žmoną ir jam buvo gera. Jį viliojo ne viena moteris, bet jis nekrito į medų kaip vapsva. Jis rado tikrą moterį, ir tai yra daug sunkiau, negu rasti žmoną. Ji gera ir, gal būt, geriau supranta, kaip reikia auklėti dukteris. Gal jo rūpesčiai be reikalo. Juk ir kitų ne kitokie vaikai. Ar daug vakar minėjime buvo jaunimo? Šokėjai pašoko ir išėjo. Jie tik scenoj. Jų nėra gyvenime. Jie skirti žaidimui. Bet nuolat kartojama tautinio tęstinumo išlaikymo sąvoka įkyriai apninka Pauliuką, jos nebeatsikrato ir, kramtydamas kąsnį, klausia:

— Ar eisit šiandien į minėjimą?

— Aš tai taip, — atsako Vida.

— O aš ne, — taria Lili.

— Nepradėkit iš naujo, — įsiterpia motina, — eisi - neisi. Daug žmonių neina.

Pauliukas erzinosi. Jis, tėvas važiavo keturiasdešimt mylių, o dukra čia pat nenori eiti. Jis pyko, bet valdydamasis tarė:

— Tai mūsų tautos šventė, kas bus, jei niekas neis.

— Kas nori, tegu eina, kas nori, tegu ne. Aš juk šoku tautinius šokius, aš lankau studentų susirinkimus, bet kodėl aš turėčiau eiti, kur man neįdomu, — purtė Lili savo šviesias garbanas.

— Todėl, kad reikia. Tu lietuvaitė.

— Aš tai žinau, aš tai žinau, bet minėjime nuobodu, ten visada tas pats, niekas nieko nepaieško naujo, kam aš turiu aukotis, iš ko niekam jokios naudos. Jūs vis ten apie Giedraičius. Žinau atmintinai tą Radviliškį. Aš nenoriu praeities, aš noriu gyventi. Praeitis yra kapai. Kartą universitete, vengrų sukilimo minėjime, kalbėjo lietuvis. Jis prisiminė lietuvių sukilimą ir tai man patiko. Tai buvo ne taip seniai ir daug įdomiau.

— Ir mes kalbame apie tai, — tėvas stengėsi išlaikyti pusiausvyrą. Jis garsiai siurbė kavą.

— Bet per mažai. Reikia ateities ir gyvybės, tėte. Tada aš atsistojau ir pasakiau, kad esu lietuvaitė, tokios pat, kaip ir vengrų tauta, narsios tautos dukra. Aš nebijau lietuviškumo, aš jo neniekinu, bet norėti aš galiu vienaip ir kitaip, aš turiu teisę pasirinkti, — spragėjo nervingai tampydama popierinę servetėlę, jos raudoni pirštų nagai žybsėjo, kaip mažos ugnelės akyse.

— Nustokit, dėl Dievo meilės, dar prieš eidami į bažnyčią baratės, — kalbėjo ramiai motina, — tu vakar buvai, mes šiandien su Vida nueisime, ir kas gi čia blogo?

Tikrai nebuvo ko rietis. Tai ne pirmas kartas, tai visur nukartota iki baisaus įgrisimo. Lili nebuvo bloga. Ji gerai mokėsi ir ji turėjo dalį tiesos, kaip ir tėvas, kuris dabar žvelgė į raudoną ir apvalų laikrodžio snukį, pykdamas, kad jis sukasi ir šiepiasi, skubiai vydamas laiką. O toje laiko tėkmėje įvyko plyšimai. Anksčiau dukra taip nekalbėjo. Ji klausė. Jis prisimena, kaip maža būdama trenkdavo savo kumšteliais jam į krūtinę, tardama, kad boksuojas, ir visi juokdavos. Kartą taip stipriai kirto po krūtine, kad užėmė žadą, bet dabar žadą užima jos žodžiai. Tėvas tylėjo, buvo sudrumstos nuotaikos šventadienio rytas, lauke akinančiai atsimušant saulei nuo suodžiais neapnešto sniego.

Ėjo nepikta žiema.. Žingsniavo Pauliukas į savo fabriką ir vijo nesibaigiančias elektros vielas. Žmona, dažnai atleidžiama, dirbo siuvykloj. Vieną dieną, grįždamas iš darbo, Pauliukas pamatė pralekiantį juodą automobilį su skuduriniu uždangalu, ir jį tai blogai nuteikė. Jis erzinosi, jam buvo pikta, bet, grįžęs namo, Lili dar nerado. Taip, kvaila nervintis, bet jis nervinosi. Buvo kažko neramu. Pauliukas ieškojo priežasties ir nesuparto, kas jį taip blogai nuteikė, ar pravažiavusi mašina, ar prisimintas sakinys, kurį vakar ištarė Lili. Ji skaitė knygą ir pasakė: "Tėti, žiūrėk, kaip čia rašo: Mes, kaip nustoję gyventi, laikomės praeitimi ir nė nesapnuojame, kad esame mirę".

Pauliukas atsakė, kad labai daug neatsakingų žmonių rašo, nežinodami ką, bet dabar sakinys jį vėl erzino. To negalėjo užmiršti. Ir visiem valgant vakarienę, Pauliukas ištarė:

— Tai, sakai, laikymasis tradicijų ir garbinimas praeities yra mirimas?

— Ir ką tu čia dabar? — nustebo žmona, bet Lili, viską puikiai atsiminusi, tarė:

— Aš to nesakau, bet aš esu įsitikinusi, kad nuolatinis stiprybės sėmimasis iš praeities yra gėrimas iš tuščio. Mes gyvenam šia diena ir ateities planais, o ne praeities lavono garbstymu.

Ji tai pasakė su tokiu užsidegimu, net be akcento atspindžio. Buvusiam pašto viršininkui buvo sunku ginčytis intelektualinėj plotmėj, jis jautė savo širdimi, kad dukra turi tiesos, bet tiesa yra tik vienpusiška, kaip kokio nors daikto vieno šono kontūrai, ir todėl pasakė:

— Bet kad tu gyveni šia diena, turi dėkoti praeičiai — savo tėvynei ir savo tėvams.

— Aš ir dėkoju, bet aš esu gimusi gyventi savo, o ne kitų gyvenimą.

— Taip galvodama, ištekėsi už žydo.

— Pirmoj eilėj žmogus, o paskui tautybė.

Motina tikėjo vyru visą neperilgą, bet pakankamai audringą gyvenimą, todėl pasakė:

— Vis tiek turėtum daugiau klausyti tėvo, — bet dukra vėl atkirto:

— Net ir literatūros nėra problematinės, visa išgražintai rašoma apie tai, ko mes neatmename ir nesuprantame.

— Yra, tik skaityk. Visko yra, — pasakė tėvas, pasikėlė, nuėjo prie knygų spintos, sustojo ir žiūrėjo į šešėliuotus spintos stiklus, bet nieko nematė, jis mąstė, kaip galima kovoti, veržtis pirmyn, praradus atramą — praeitį ir žemę.

Po poros dienų vėjas pūtė labiau, negu jis įstengė. Jis beveik duso. Žmonai skaudėjo galvą, ir Pauliukas išėjo vaistų. Laukdamas, kol kitus atleis, stovėjo ir žiūrėjo pro sudėtų laikraščių krūvas į gatvę. Vėjas plėšė skvernus, medžiai virpėjo, lyg norėdami skristi. Staiga, ties vaistine sustojo juoda mašina, kurios skudurinis viršus vėjuj plazdėjo, lyg norėdamas su visais ratais atsiplėšti nuo žemės. Iš mašinos iššoko Lili ir įėjo į vaistinę.

— O ir tu čia, tėti, — ramiai pasakė tėvui, — tada nusipirko laikraštį ir, žvelgdama į antraštes, palaukė, kol tėvas gavo vaistų.

Lauke vėjas plėšė skvernus, laikraštį ir pora knygų, kurias Lili laikė rankoj. Prie pat namų tėvas pasakė:

(Nukelta į 4 psl.)

KALBĖK MAN KAIP LIETUS...

Drama "Giedros" pavasarinėje šventėje

EUGENIJUS ŠILAS

Šeštadienį, gegužės 9 d., gražioje Jonyno svetainėje Chestertone, Indianoj, įvyko "Giedros" korporacijos pavasario balius, kuriame programą atliko aktoriai **Nijolė Martinaitytė** ir **Jonas Kelečius.** Labai malonu, kad giedrininkės metė žvilgsnį į dramą, tuo šiek tiek padėdamos išbalansuoti lietuviškas meno svarstykles, kurios yra perdėtai pasvirusios vien tik koncertų ir aplamai muzikos linkme. Taip pat malonu buvo matyti naują, ryškų veidą lietuviškoje teatro scenoje, kuri jau kartais tampa mėgėjiškai mėgėjiška.

Iš meilės dramai ir gimtajai kalbai

Nijolės Martinaitytės įžangą į lietuvišką sceną šiuo atveju reikia paminėti ne tik kaip žmogišką drąsą, užsibrėžiant teatrinei karjerai nedėkingai pragmatiniam pasauly, bet ir kaip asmenišką įnašą lietuvybei, nes tos nesuskaičiuojamos valandos, įneštos į praktiškos vertės beveik visai neturintį lietuvišką teatrą, yra grynai "labour of love", t. y. darbas iš meilės dramai ir gimtajai kalbai. Būtų labai svarbu ir toliau išlaikyti jos dėmesį lietuviškam scenos menui.

Programa, lyg simboliškų teatro kaukių diktuojama, susidarė iš liūdnosios ir linksmosios dalies. Pirmoje dalyje abu aktoriai dramatiškai interpretavo amerikiečio dramaturgo Tennessee Williams (Cat on a Hot Tin Roof, Streetcar Named Desire, Glass Menagerie ir kitų veikalų autoriaus) vienaveiksmį "Kalbėk man kaip lietus..."; antra dalis buvo skirta lengvai ir žaismingai ispanų rašytojų brolių Quintero komedijai "Saulėtas rytas".

Tennessee Williams ir lietuviškoji visuomenė

Tennessee Williams — amerikietiško požemio žmogaus nagrinėtojas, šį ir kitus ankstyvus ir lyriškai orientuotus veikalus, kaip "Camino Real", rašė eksperimentuodamas savo genijum. Jo stiprybė, tačiau, glūdi nuogame realizme. Todėl gal ir pavojinga pristatyti jį lietuviškai visuomenei su veikalu, kuris, turėdamas surrealizmo ir dvigubos realybės elementų, reikalauja įtikinančio stiprumo. Žemieji amerikietiško gyvenimo laiptai, nors šiuo atveju ir įvilkti į Lao-Tse rūbus ("Kai atsibudau, nežinojau, ar esu žmogus, esąs peteliškė, ar peteliškė, sapnuojanti esanti žmogum"), yra svetimi tvarkingai lietuviškai visuomenei. Todėl šiuo atveju buvo prarasta daug teatrui svarbių psichologinių momentų, kuriuose žiūrovai identifikuoja save su veikėjais, tema ir nuotaikomis. Trumpai kalbant, veikaliukas yra gana etnocentriškas (t. y. apčiuopiantis tam tikrą vietovę arba socialinę grupę). Realistiniai elementai tačiau neleidžia jam tapti pasaka arba vien nuotaikos ir minčių ugdytoju, kaip pvz. Becketto veikalai, kurie pasiekia kiekvieną žiūrovą individualiai.

Scenos apipavidalinimas ir publikos pasiruošimas

Techninis scenos apipavidalinimas, ypač turint galvoj vasarvietės salės galimybes, buvo labai geras. Aktorių apranga ir šviesų bei garso efektai (apšvietimas R. Urbono) paliko gero skonio ir rūpestingo pasiruošimo įspūdį. Nors šitą veikalą buvo galima suvaidinti, aktoriai pasirinko formalaus skaitymo būdą, publikai susėdus pusračiu apie sceną.

Psichologinis publikos paruošimo laikas buvo truputį per trumpas muzikiniam ir šviesų preliudui, prieš pradedant skaitymą. Žinoma, tai lengvai gali atsitikti, kada žiūrovas ateina tiesiog nuo vaišių stalo. Atrodė, kad tuoj pasigirs klausimas "Kas atsitiko?" Aktoriai atėjo klausimo viduryje ir atsistojo prieš publiką, visai nepasiruošusią įsijungti į komplikuotą surrealistinį mezginį. Rezultate žiūrovai kurį laiką žiūrėjo beveik apstulbę į gražiai apsirengusį poną, kalbantį apie bedarbio čekį ir klajojimus po svetimą miestą, ir jau buvo pasiryžę prapliupti juokais, išgirdę, kad bedarbis džentelmenas gulėjęs pilnoje ledų vonioje. Kol publika pagaliau įsijungė į prieš ją vykstantį veiksmą, buvo prarasta daug vertingos vaidybos. Nėra ko pabrėžti, kad tokiomis sąlygomis aktoriams yra užkraunama dviguba našta. Vėl ir vėl norėtųsi iškelti seną prašymą, kad publika ateitų į teatrą šiek tiek susipažinusi su statomu veikalu.

Aktorius ir jų pasiektus rezultatus aptariant

Aktorių išvaizdos balansas buvo pasigėrėtinas, laikysena be priekaištų. (Gal tik kyla klausimas dėl kontrasto tarp į gyvenimo desperaciją smunkančių Tennessee Williams charakterių ir elegantiškos aktorių aprangos?) Malonūs balso tembrai su intriguojančiomis priegaidėmis įvairiems komplikuotiems niuansams išreikšti prisidėjo prie kultūringo skaitymo apipavidalinimo. Pasąmoninis duetas tarp dviejų paklydusių ir kliedančių žmonių praskambėjo labai įtikinančiai. Nijolė Martinaitytė buvo įspūdinga išsemtos ir nuo gyvenimo bėgančios moters rolėje. Ji savo kūną ir balsą valdė lyg teptuką, nutapant komplikuotus jausminius ir psichologinius momentus, atsiskleidžiančius nusivylusios ir pasimetusios moters sieloje. Vietomis, ypatingai pabaigoje, jos vaidyba siekė meistriškumo. Jonas Kelečius tuo tarpu sugebėjo be priekaištų perduoti vienišumą ir tuštumą, paslėptą moderniame žmoguje, ir atskleidė dar vieną atspalvį savo kūrybingos menininko asmenybės. Negalima neišreikšti nuoširdžios pagarbos Jonui Kelečiui, išsiplėšusiam iš Kauno mokyklos orbitos ir įrodžiusiam, kad tikras menininkas nepripažįsta nei laiko, nei žmonių nubrėžiamos ribos. Jo skaitymas buvo išieškotas ir lygus, pasižymintis jau nauja interpretacija.

Svarbu, kad lietuvišką žiūrovą jo gimtoje kalboje, jo etnokultūrinėje teritorijoje pasiekė skeveldros naujųjų teatro idėjų ir užmojų. Martinaitytės ir Kelečiaus lūpomis ir judesiais visa tai beveik nepastebimai apreiškė savo egzistavimą. Su didelių pasivėlavimu modernus teatras kukliai beldžiasi į lietuviškas scenos duris. Jo atradimas tegu lieka žiūrovų pareiga.

Aktoriai Nijolė Martinaitytė ir Jonas Kelečius Tennessee Williams vienveiksmyje "Kalbėk man kaip lietus".

O estetinis pajautimas užauga kaip tik ieškojimuos.

Ispaniškas dalykėlis buvo žavingas, žaismingas ir nekomplikuotas, atliktas su visa jam atitinkama stilizacija, humoru ir tempu. Čia aktoriai ir publika lengvai ir galutinai vienas kitą surado. Vaidyba įrodė abiejų aktorių versatilumą. Pasigėrėtina Martinaitytės paukščių lesinimo scena! Ir Kelečiaus, vietoj stereotipinio pasikosėjančio senuko sukūrė estetišką figūrą — senatvės ir patirties palenkto, bet gyvenimo džiaugsmo nepraradusią asmenybę.

Baigiant norisi pastebėti, kad tikrai malonu matyti Kelečių ir Martinaitytę kaip duetą. Reikia tikėtis, kad jie šitą bendradarbiavimą tęs toliau, nes tikrosios duetinės vaidybos plonybės išsivysto tik ilgu bendro darbo laikotarpiu.

NEMUNO PRADŽIA

Nemunas prasideda Rytuose, gudų žemėje, Červenės, seniau Ihumno, apskrityje, o 6 km atstume nuo Lošos bažnytkaimio. Dar mažas upokšnis, ties Pesočnos miesteliu jisai susitinka su dviem žymiai didesnėm upėm — Usa iš dešinės ir Loša iš kairės: mažytis Nemunėlis primeta toms galingesnėms upėms savo vardą, padarydamas jas savo intakais ir virsdamas iš karto reikšminga upe.

Nemunas turi per 100 intakų. Žymesnieji kairieji intakai, einant nuo aukštupio: Loša, Turija, Uša, Servečis, Maučėdis, Ščėra, Zelva, Rosis, Svislotis, Lososna, Juodoji Ančia, Peršekė, Jiesia, Šešupė, Tilželė.

Stp. Kolupaila (iš "Nemuno")

MK LIQUORS AND FOOD

Tel. 857-9525

VIETOS IR IMPORTUOTI GĖRIMAI IR MAISTO PRODUKTAI

KRAUTUVĖ ATDARA IKI VIDURNAKČIO KIEKVIENĄ DIENĄ įskaitant ir šventadienius.

5620 W. 87th St. ½ bloko į vakarus nuo Central Ave., Oak Lawn, Illinois. Sav. MARIJUS KIELA

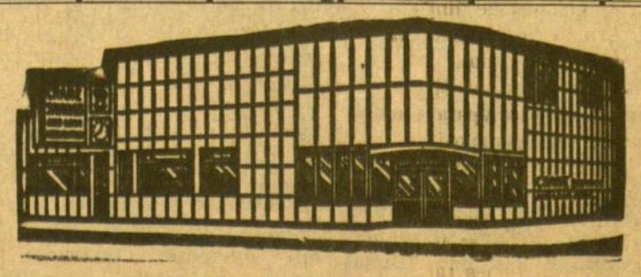

CRANE SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

B. B. PIETKIEWICZ, Prez.

2555 West 47th St. Tel. LAfayette 3-1083

PLENTY OF FREE PARKING

4½% Naujas aukštas dividendas mokamas už investavimo sąskaitas

INSURED

PINIGAI ĮNEŠTI IKI 15 D. PELNO NUOŠIMČIUS NUO 1 D.

Dividendai mokami sausio ir liepos mėn. 31 d.

VALANDOS: ANTRAD. ir PENKT. ..... 9 v. r. iki 5 v. v.
PIRM. ir KETV. ..... 9 v. r. iki 8 v. v.
ŠEŠTAD. 9 v. r. iki 12 v. d. Trečiad. uždaryta

Monthly Income

IŠ DISTRICT TAUPYMO BENDROVĖS. Jei nedidelės papildomos mėnesinės pajamos įgalintų Jus pasidžiaugti šiokiais tokiais gyvenimo "prašmatnumais", tai kviečiame Jus pasinaudoti District Taupymo Bendrovės nauja mėnesinių pajamų sąskaitų tvarka.

Štai kaip čia viskas vyksta:

- Pradinis indėlis taupymo sąskaitoje turi būti $5,000.00 ar daugiau. Galite pridėti arba išimti, kiek norite, bet turite palaikyti minimalinį $5,000.00 balansą.
- Po viso pusmetinių dividendų periodo Jūs gausite čekius kiekvieno mėnesio 1 dieną. Jei jūs išimate šiek tiek pinigų, tai Jūsų mėnesinis čekis lieka per tą periodą, kaip buvęs, o visa kas bus sutvarkyta naujam dividendų periodui prasidedant.
- Jūs turitę teisę bet kada atsisakyti šio taupymo būdo.
- Visos mėnesinių pajamų sąskaitos apdraustos Federalinėje Taupymo ir Skolinimo Draudimo Korporacijoje, kurios nariu esame ir mes.
- Už pirmus $5,000.00 Jūs kas mėnesi gausite $18.75, o už kiekvieną $1,000.00, papildomai įdėtą, bus pridėta $3.75 prie mėnesinių dividendų; pagrindu imami mūsų dabartiniai metiniai 4½% dividendai už investmento taupymo sąskaitas.

For example:

YOUR INVESTMENT SAVINGS ACCOUNT	YOUR MONTHLY CHECK*
$ 5,000	$18.75
8,000	30.00
10,000	37.50
25,000	93.75
50,000	187.50

*Based on District Savings' current rate on investment Savings accounts.

"where people make the difference"

DISTRICT SAVINGS

3430 South Halsted • Chicago, Illinois 60608

INSURED

SKIP'S SELF SERVICE Liquor Store

5515 SO. DAMEN AVE. ALL PHONES WA 5-8202

GEGUŽĖS — MAY 28, 29 ir 30 D. D.

CRUSADER IMPORTED 10 Year Old PORTUGAL BRANDY	Fifth	$3.39
BARON VON KLUEG V.S.O.P. GERMAN BRANDY	Fifth	$3.89
SOUTHERN COMFORT 100 Proof LIQUEUR	Fifth	$3.89
GRAIN ALCOHOL 190 Proof U. S. P.	Fifth	$4.89
CARPANO IMPORTED ITALIAN DRY VERMOUTH	Fifth	.98¢
ASSORTED IMPORTED 1961 VINTAGE GERMAN WINES	Fifth	.98¢
LEMON ICE LIQUEUR, 70 Proof	Fifth	$3.79
TROPICAL BREEZE VODKA SCREWDRIVER or VODKA GIMLET COCKTAILS Ready to service	Fifth	$1.89
TUBORG IMPORTED DANISH BEER Case of 24—12 oz. Bottles	Case	$6.95
LOWENBRAU or WURZBURGER IMPORTED GERMAN BEER Case of 24—12 oz. Bottles	Case	$7.95

Pančių vijikas

(Atkelta iš 3 psl.).

— O tas vyras galėjo tave parvežti ligi namų.

Dukra pakėlė skustus ir teptus antakius.

— Ne pirmą kartą matau tą mašiną, — tarė tėvas, — nenoriu, kad mašinoj lamdytumeis, jeigu nori, atsivesk į vidų.

— Gerai, — paprastai atsakė dukra, žengdama per slenkstį. Vėjas griebė duris ir laužė. Viduj visi buvo tylūs. Motina sirguliavo, ir tai vertė visus vengti ginčų.

Ėjo žiema, kartais sušvisdavo pavasariu. Sukosi saulė ir keitėsi mėnulio dalis kaip tai buvo tėvynėje ir net tada, kai pirmuosius žmones išvarė iš rojaus ir Kainas užmušė brolį. Piktas laikrodis varė neįtikėtinu greičiu rodykles ir galvotrūkčiais bėgo laikas.

Pauliukas, kaip buvęs pašto viršininkas, mėgo laiškanešį. Kiekvieną šeštadienį stengdavosi sutikti, kad galėtų pasisveikinti ir kokį paprastą žodį pasakyti. Kalėdoms laiškanešiui įteikdavo pora dolerių. Tai buvo lyg profesijos draugas, ir Pauliukui kažkokia prasme jis atrodė artimas. Vieną skaidrų šeštadienį Pauliukas, pro langą pastebėjęs laiškanešį, išėjo ant laiptų.

— Geras oras, — ištarė.

— Puikus, todėl neatnešiau sąskaitų, o tik laikraščius, — pastebėjo laiškanešys. Tarp laikraščių buvo laiškas iš klubo pirmininko. Esą, kaip žadėjai, atvyk, pasakysi motinos dienos proga kalbą. Nors ir tas pats kalbėtojas, bet proga kita ir vėl bus visiems labai malonu. Pauliukas džiaugėsi, kad jo patyrimas buvo kam nors reikalingas. Jis turėjo progos uždegti ir atgaivinti kasdienybės alinamą žmogų. Gera buvo išvykti kur nors, tai buvo dienų pajvairinimas, o ir už kelionę tada dešimkę įspraudė.

Skaidri saulė, įkalnėse įkaitinusi žemę, skriejo dangumi keldama ir glostydama, mažos žolytės, apsvaigintos spindulėliais, garažo pašalėje bandė kišti savo žalsvas kepurėles, šiltas vėjas purtė daigelį už švelnių plaukučių, virpėjo medžių šakose medumi limpą kačiukai, žmogus norėjo dūkti. Pauliukas buvo patenkintas, jis norėjo pabučiuoti savo žmonos kaktą, gerą ir raukšlėtą, kurios nebegalėjo išlyginti jokia, išskyrus mirtį, kosmetikė. Pauliukas pakėlė už parankių Vidą, "va, aš taip tave mažą kilnojau ir dabar galiu pakelti". Jis buvo linksmas, nes vyras, kaip abrikosas, eidamas senyn vis labiau saldėjo. Motina šypsojos, jos apskritas veidas įgavo jauno mėnulio imitaciją. Ir tą popietę Lili grįžo namo su liesu, ilgokais plaukais apaugusiu vyruku. Jis buvo baltoko veido, dėvėjo juosvas kelnes ir rusvą švarką.

— Čia mano senas pažįstamas Džimis.

Pauliukui iš karto praėjo pavasario džiaugsmo siautulys. Jis per sekundę grįžo į lapkritį. Jam sunku buvo kalbėti svetima kalba ir jis turėjo rinkti žodžius. Abejingai žvelgdama, motina ruošė kavą. Ji buvo tvirtesnė už vyrą. Tėvas nekentė jaunuolio, prie lango stovėjo skuduriniu dangčiu juosva mašina, jis nekentė ir jos. Visa tai kėsinosi į jo dukrą, visa tai vyko kitaip, negu jis kada vaizdavosi. Kažkas gomuryje degė, kažkas springo ir stabdė lyg angliškų žodžių tarimas. Tėvas nesuprato beisbolo, kurio sezonas už savaitės turėjo prasidėti, tėvas neturėjo mašinos, jis sunkiai kalbėjo angliškai ir jautė savo bejėgišką nereikalingumą. Bet dukra buvo jo, o ne kieno kito turtas, ir ta viena mintis jį stiprino. Bet šiaip jis čia buvo pagautas, svetimas ir nereikalingas. Buvo keista, čia viešėjo vaikinas, o Pauliukas su žmona jautėsi svečiais. Jie varžėsi, jie neturėjo gimtos žemės ir kvailai pergyveno menkavertiškumo jausmą.

Kai vaikinas po valandos išėjo, Pauliukas pergyveno atoslūgį. Jam buvo lengviau kvėpuoti ir pulsas, rodos, vėl mušė įprastai. Valandėlę buvo tyla, vėliau motina paklausė:

— Kas tas vaikinas?

— Kas? Vyras ir baigta. Laisvu laiku studijuoja chemiją. Šiaip dirba gazolino stoty.

— Kas jo tėvai? — neiškentė Pauliukas.

— Breneriai, — lyg tai svarbu. Jo tėvas yra čia gimęs lietuvis — Beinarauskas.

— Nesvarbu, bet kodėl neleidžia mokytis?

— Tėvas dirba pašte. Šeimoj septyni vaikai, tai ir viskas, — ramiai paaiškino Lili.

Pauliukas galvojo. Jam dabar buvo pikta, kodėl pašte. Jis nekentė to vaikino ir jo tėvų ir tas nekentimas silpnėjo vien todėl, kad tėvas dirbo pašte. Pauliukas manė, kad tai fatališka. Jis nervindamasis tarė:

— Tai moč, dukra ištekės už airišio, ir mes būsim jau tikri amerikonai.

— Aš dar neištekėjau, — atsakė Lili, — be to, jis ne airis, o lietuvių kilmės.

— Tu to nepadarysi, — pasakė tėvas.

— Žinoma, Lili to nepadarys, — pridėjo motina.

Bent tariamai įvykis buvo užmirštas. Vis labiau pavasarėjo. Kartais pro rūką ir dūmus nušvisdavo pavasario saulė ir traukė žalią augalėlį aukštyn ir gėlės kėlė savo pudruotus veidelius.

Atėjo motinos diena. Jos išvakarėse Pauliukas išėjęs su dukromis nupirko motinai gėlių, porą pirštinių ir rankinuką. Visi buvo geros nuotaikos, mergaitės čiauškėjo ir ypač miela buvo Lili. Vakarą jie praleido linksmai kalbėdamies ir žiūrėdami filmo. Rytą tėvas atsikėlė anksti. Jis turėjo vykti į autobusų stotį. Prieš tai dar kartą peržvelgė kalbos metmenis. Motinos dienos minėjimas turėjo įvykti tuoj po pamaldų, kol mažos kolonijos žmonės neišlakstė. Dukros ir žmona miegojo. Pauliukas tylomis apsirengė. Kai jis vėrė duris laukan, iš miegamojo išėjo chalatan įsivilkusi su susuktais plaukais Lili:

— Sėkmės tau, tėte, — pasilenkusi pabučiavo į tėvo skruostą ir tėvui buvo kažko gera, liūdna ir gaila, lyg jis ne pats išeitų dienai iš namų, bet išleistų dukterį.

— Vakare grįšiu. Tada gerai pavyko ir dabar bus gerai. Jaunimas išpildys kitą programos dalį.

Lili tylėjo ir Pauliukas uždarė duris. Diena, kaip ir dažnai šiame mieste, vėl buvo vėjuota. Šiltas vėjas lėkė, barstydamas žirginėlius, tulpės lenkė savo elegantiškas galvas, sunkūs lėktuvai erdvėje plėšėsi prieš vėją.

(Pabaiga kitą šeštadienį)

Ar mus įvertins lietuviai?

Keleta akcentų V. Karosaitės ir Jaunučio Puodžiūno viešnagės proga

Džiaugdamiesi, kad toks didelis lietuvių jaunuolių skaičius studijuoja įvairius praktiškus mokslus, turime pagrindo ir nuogąstauti, kad meno orbitoje, išskyrus dailę, kur avangardo pirmosiose linijose stovi šio krašto ar Prancūzijos akademijų auklėtiniai, taip maža prieauglio. Keliant šį klausimą, mintys ypač krypsta į muziką, baletą. Pvz. muzikoje Chicagoje turėjome gražiai besiskleidžiantį jauną pianistą Alfredą Vasaitį. Bet jo pastaruoju metu nebegirdim. Kalbama, kad metęs muziką, nes tai nepelninga sritis ir stojęs studijuoti praktiškųjų mokslų. Jei tai tiesa — žiaurus nuostolis mūsų meniniam gyvenimui. O tokių pavyzdžių gali atsirasti ir daugiau. Tai akivaizdžiai rodo, koks materialiai nedėkingas yra kūrėjo gyvenimas, jei neparsiduodi pigiajai scenai ir neprasiveržį į Hollywoodo ar Broadway'aus rampas.

Šio šeštadienio vakare Jaunimo centre, Chicagoje, vyksta klasikinio baleto jaunųjų atstovų **Violetos Karosaitės** ir **Jaunučio Puodžiūno** koncertas. Po liūdnos įžangos norisi žvilgtelėti ir šių dviejų žmonių kelią, kurie ne tik klasikinio šokio talentais apdovanoti, bet kurie tam menui paskyrė visą savo jaunystę, atsižadėdami poilsio, kompanijų, draugų, balių ir visokių kitokių linksmybių.

V. Karosaitė, augusi pas savo tėvelius Chicagoje ir čia baigusi Šv. Kazimiero akademiją, tvirtai pasiryžo atsižadėti praktiškųjų mokslų studijų ir atsidėti klasikinio baleto menui. Pirmuosius pagrindus gavusi S. Velbasio baleto studijoje, perėjo į Bernice Holms studiją. 1959 m., patekusi į Aqua Follies baleto kompaniją, iškeliavo su ja koncertuoti po kurortinius šio krašto miestus. Po sėkmingų gastrolių atsidūrė Hollywoode ir toliau čia tęsė studijas. Nuo 1962 m. su partneriu Jaunučiu Puodžiūnu ruošia koncertus, šoka USO programose, kartais dalyvauja ir TV programose.

Jaunutis Puodžiūnas, buvęs sportininkas, baleto studijas pradėjo tremtyje, šoko lietuvių statytame "Coppelia" balete. Atvykęs į Clevelandą, studijavo pas rusų šokio pedagogą Nadeždiną. Persikėlęs į Hollywoodą, penkerius metus šoko Hollywood Bowl Co., su ja apvažinėdamas visą Ameriką ir dalį Kanados. Šiuo metu šoka prabangiame Hollywoodo Moulin Rouge klube, pasirodo TV programose, koncertuose.

Taip du jauni lietuviai, pradėję pirmuosius žingsnius lietuvių studijose, vėliau pasiekę net Hollywoodą, mėnesiui kitam, o gal ir kiek ilgesniam laikui sugrįžta atgal pas lietuvius, su savo koncertais apvažinėdami didesnes lietuvių kolonijas. Sugrįžta amerikiečių įvertinti ir iškelti, bet jausdami dvasinę skolą lietuviams, iš kurių kamieno jie yra kilę ir gyveniman išėję. Sugrįžta ir su klausimu: amerikiečiai mus pastebėjo, iškėlė, mes galim pasirodyti ir milijonams žiūrovų TV programose, bet ar mumis domėsis, ar mus įvertins lietuvis?

Į šį klausimą atsakymas bus duotas šį šeštadienį Jaunimo centre.

Aną vakarą aplankiau Violetos tėvelius, gyvenančius Marquette Parke. Mačiau šimtus spalvotų Violetos nuotraukų įvairiuose baleto numeriuose, įvairiose pozose ir kostiumuose. Bet, kai akys užkliuvo už keturių didelių lentynų, pilnų įvairiausių knygų, tikrai nustebau. Tai Violetos biblioteka O kam ji reikalinga šokėjai - balerinai? Jos mama atsakė, kad balerina turi būti visapusiškai išsilavinusi. Ji labai mėgstanti skaityti.

Antrą įspūdį paliko garderobas. Jame apie 250 įvairiausių kostiumų, suknelių. Mažai kas žinom, kad penkių minučių baletui drabužiai kartais kainuoja net 500 dol. V. Karosaitė, darbšti ir naginga mergaitė, daugumoje pati tuos drabužius pasisiuva, tuo sutaupydama milžiniškus pinigus, kurių vėjai neženia į kišenes. Bet užtat ji neturi laisvalaikio, labai retomis progomis tesueina su draugais. Ji gyvena tik menui, gyvena kietai ir ištvermingai. Penkerius metus išbuvusi Californijoje, ji dabar ryžtasi kiek atsipūsti tėvų globoje Chicagoje, aplankyti lietuvių kolonijas su koncertais, o tada toliau žengti klasikinio baleto karjeros keliu. Tuo tarpu J. Puodžiūnas, parengęs šių gastrolių programą, grįš atgalios į Los Angeles, kur jo laukia mokiniai savoje studijoje ir tolimesni koncertai su amerikiečių kompanija.

— Ar laimingi esat, turėdami dukterį baleriną? — paklausiau V. Karosaitės tėvelių.

— Mums būtų smagiau, jei duktė būt pasirinkusi praktiškuosius mokslus. Baleto kelyje darbas toks sunkus, kad su tėvišku gailesčiu žiūrime į ją, taip intensyviai nuo ankstyvo ryto iki vidurnakčio beplušančią, nematančią draugų, kompanijų ir ramios atgaivios valandėlių, visą laiką pašvenčiant tik repeticijoms, drabužių siuvimui ir koncertams. Bet, jei jos pėdos paliks ir lietuvių kultūrinėse pastangose, jei lietuviai parodys reikiamo dėmesio, ramiai galėsim atsidusti — juk ne vien daktarai, inžinieriai ir biznieriai reikalingi išeivijai, bet ir meno žmonės...

Vl. Rmjs

Klasikinio baleto šokėjai Violeta Karosaitė ir Jaunutis Puodžiūnas. Nuotrauka Jasiukonio.

Pastabos ir nuomonės

BAIMĖS PSICHOZĖ

Mano pastaba (Draugas, 64. 5. 9), kad "bailesnieji" bijojo sovietų istoriko Pašutos dalyvavimo Lituanistikos Instituto suvažiavime, susilaukė netikėtos reakcijos. "Darbininko" 5. 22) apžvalgininkas rašo: "Žinant, kad noras 'welcome' atėjo per amerikiečių įstaigas, gali rodytis, kad reikėjo drąsos to noro nepaklausyti". Neaišku, iš ko apžvalgininkas padarė išvadą, kad tas welcome atėjo per amerikiečių įstaigas, kai mano buvo pasakyta, kad welcome norėjo pasakyti kai kurie LI nariai. Antra, amerikiečių įstaigos ir negalėjo sakyti welcome, tai yra prašyti svečią į ne savo namus. Jos tik atsiklausė, ir apžvalgininkas, tur būt, mano, kad atsiklausimas jau reiškia siūlymą, o į siūlymą atsakyti neigiamai jau reikia drąsos. Iki šiol žinojom, kad tik komunistinės diktatūros režimuose neigiamai atsakyti į valdžios ar partijos pareigūno siūlymą reikia drąsos, nes toks atsakymas visada susijęs su suėmimu, trėmimiu ar kitokiais nemalonumais. Dabar "Darbininko" apžvalgininkas mums teigia, kad ir demokratinėj Amerikoj ne visi drįsta valdininkui atsakyti neigiamai, o tik "drąsieji". Ką gi, nebloga atestacija Amerikai.

O kas tie "drąsieji", išdrįsę nepriimti susirinkiman autoriaus, apie kurio veikalą kaip tik ir buvo kalbama, ir ko jie bijojo, parodo vieno jų pasisakymas "Drauge" (5.23). J. B. ten rašo: "Greičiausiai jis (Pašuta) būtų paprašęs žodžio ir mūsų "buržuaziniams istorikams" rusiškai išdrožęs tokį pavaizdavęs LI suvažiavimą, tai vis tiek daug daugiau mūsų tautiečių Lietuvoje būtų patyrę apie LI suvažiavimą bei jo veiklą, negu kad dabar žino, nes tik kai kas galėjo šį tą išgirsti per AB radiją. O ar to jau reikėtų taip labai bijoti? J. B. iškelia ir kitą svarų argumentą, būtent, kad esant svečiui, gal būt, "mes patys būtume pradėję rusiškai grabalioti" ir kad tai, žinoma, būtų nesiderinę su mūsų tautine savigarba. Ir vėl prielaida, kad galėjo įvykti baisūs dalykai — LI, įsivaizduokit, galėjo prarasti savigarbą. Laimė, kad ne visi apie LI tokios blogos nuomonės.

"Dirvoj" šį klausimą pakomentavo B. K. Naujokas savo "Užrašuose". Savo straipsnį jis baigė šitaip: "Pagalvoti šiuo atveju yra ko ne apie instituto pasielgimo, o apie to laikysenos dėsnio tikslingumą. Ar jis tikrai visada padeda laimėti Lietuvos byloje? Ar šiuo konkrečiu atveju atsiribojimas nuo ne taip jau priešiško mokslininko, nors ir sovietinio, sustiprino mūsų pozicijas? Ir, antra vertus, ar tikrai to mokslininko pasirodymas mūsiškių tarpe būtų padaręs žalos Lietuvos bylai? Trečia vertus, ar korektiškos diskusijos negalėjo pakreipti jo nusiteikimo Lietuvai dar palankesne prasme? O ketvirta vertus, ar įsakmus atsiribojimas nebus pastūmęs jį ir kitus į Lietuvai nenaudingesnį nusiteikimą? Pagaliau, penkta vertus, ar tikrai neįmanoma tokio pobūdžio kontaktų įstatyti į rėmus, principinių pozicijų neangažuojančius?"

Čia aš neturiu nieko nei pridėti, nei atimti. **L. D.**

DAINA ELECTRONICS
Savin. A. Šemanas
TV - RADIJAI - JUOST. REKORDERIAI
STEREO FONOGRAFAI - PLOKŠTELĖS
ANTENOS - BATERIJOS - LEMPUTĖS
EL. VIRT. PRIETAISAI - LAIKRODŽIAI
Viskam žemiausios kainos ir garantija
3321 S. Halsted St. - CLIFFSIDE 4-5665

MOVING
R. SERĖNAS perkrausto baldus ir kitus daiktus. Ir iš toli. Miesto leidimai ir pilna audrauda.
2047 W. 67 Pl. WA 5-8063

A. ABALL ROOFING
Įkurta prieš 50 metų
STOGŲ DENGIMAS IR RINOS
Mes taisom, dažom rinas, nuteka muosius vamzdžius ir lštepam smala vidų ilgesniam naudojimui; naujorinos įtaisomos iš nerūdijančio metalo, kurio nereikia dažyti Plokščių ir iškeltų stogų taisymas, perdažymas, smalinimas ar naujai uždengimas. Kaminai ir "smokestack" pertaisomi—"tuckpointed" Mes atliekam lauko dažymo, mūro užtaisymo tuckpointing ir cemento darbus.
Pilnai apsidraudę Darbas garantuotas. Nemokamas įkainavimas Atliara visą laiką.
Skambinkite LA 1-6047 — RO 2-8778

MOVING
J. NAUJOKAITIS
Ilgų metų patyrimas
Apdraustas perkraustymas
WA 5-9209 Chicago, Ill.

Siunčiami siuntiniai į
LIETUVĄ
ir kitus kraštus
Didelis pasirinkimas medžiagų ir kitų prekių.
EXPRESS GIFT PARCEL CO.
3320 S. HALSTED ST., LA 3-2021
Liusė Kavaliauskienė

ST. ZABRODSKAS
MIESTO IR NAMŲ STATYMO KONTRAKTORIUS
Atlieka remonto, perstatymo ir namų statybos darbus, cemento darbus, elektros įrengimus ir kt. Išrūpina reikalingus leidimus, iš miesto valdybos namų statymui, pertvarkymui ar remontavimui.
Visas darbas yra garantuotas ir apdraustas.
2040 West 52nd Street,
Tel. PR. 8-7887
CHICAGO, ILL., 60609

LITHUANIAN
BAKERY
2450 W. 59th Street
Chicago 29, Ill.
Tel. HEmlock 4-7434
KEPA ĮVAIRIŲ ROŠIŲ KEPINIUS
PRIIMA tortų ir kt. gaminių užsakymus įvairiems parengimams. KRAUTUVĖJE GAUNAMI: importuoti delikatesai, dešros, kumpiai ir šviežios lietuviškos dešros.
Atdara nuo 8 6 v. v.. Uždara sekm. ir pirm.
Sav. ANTANAS KAZILIONIS

MECHANIŠKA TARKA
Bulvėms tarkuoti
Pirkite tiesiog iš gamintojaus
V. J. SCHULTZ (ŠUKIS)
102 Spring Street Willow Springs, Illinois
TE 9-6823

MOKYKLOS UŽBAIGIMO ŠVENTĖ BUS VISOS ŠEIMOS ŠVENTĖ, KAI TURĖSITE SKANIŲ MŪSŲ TORTŲ

Čikagiečiams jau gerai yra žinomas puikus Brighton Bakery Felikso Mackevičiaus gaminių skonis. Gyvenantieji ne Chicagoje dabar taip pat gali apsirūpinti skaniais **Brighton Bakery** gaminiais: Raguoliu (Baumkuchenu), lietuviškais biskvitais, įvairių skonių pyragaičiais, aguonininėm babkom, medauninkais, mazurkomis, lietuviško skonio keksais, įvairiais tortais, aštuonių rūšių duona ir kitais gaminiais. Tuos visus gaminius BRIGHTON BAKERY pasiųs jums paštu. Reikalaukite gaminių kainoraščio, iš kurio pasirinksite kas jums yra reikalinga. Čikagiečiai gali vietoje (kepykloje) gauti jau pagamintą prancūzišką tešlą, iš kurios patys namie pasigamins sau pageidaujamus kepinius.
BRIGHTON BAKERY
2457 West 46th Place
Chicago 32, Illinois Telef. VIrginia 7-1250
BRIGHTON BAKERY GAMINIŲ REIKALAUKITE VISOSE MAISTO KRAUTUVĖSE, KAIP CHICAGOJE, TAIP IR KITUR.
NARYS LITHUANIAN CHAMBER OF COMMERCE

- Artesian Restaurant -
AND LOUNGE
2432 WEST 63rd STREET
Jau yra pilnai įrengtas ir veikia, turi virš 300 sėdimų vietų.

Čia galite netik gerai ir nebrangiai pavalgyti, bet atšvęsti krikštynas, vedybas, sukaktuves ir kitokias Jūsų šeimynines ar visuomenines progas.
Elektriniai vėsinamas. Atvykit į mūsų restoraną-lounge, kur valgių pasirinkimas įvairus, nebrangios kainos ir taip pat didžiausias pasirinkimas vietos ir užsienio gėrimų. Parap. draugijos, klubai ir vienuolynų rėmėjų draugijos susirinkimams ir posėdžiams bankieto patalpomis naudojasi nemokamai. Telpa virš 300 asmenų. Kad būtumėt iztikrinti dėl vietos, patelefonuokite 436-4622. Atdaras nuo 6 val. ryto iki 1 val. nakties.

TAISOME
RADIJUS & TELEVIZIJAS
Teisingai ir pigiai
J & T RADIO-TV
4832 W. 14th St. Cicero, Ill.
Tel. 863-4666

LEO'S SINCLAIR SERVICE
LEONAS FRANCKUS, Sav.
Stabdžiai, Sankabos, Transmisijos, Tune-ups ir Motorų Remontas
5759 So. Western Avenue
Kampas 58th Street
Telefonas PRospect 8-9533

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
Licenzijuota lietuvių įmonė registruota U.S. Depart. of Justice
COSMOS PARCEL EXPRESS Corp.
3212 S. Halsted, Chicago 8, Ill.
Tel. — CA 5-1864 ir WA 5-2737.
MARQUETTE GIFT PARCEL SERVICE
2608 W. 69 St., Chicago 29, Ill.
Tel. — WA 5-2737
Didelis pasirinkimas medžiagų ir visų kitų siuntiniams tinkamų prekių žemomis kainomis.
Vedėjai: Edv. ir Vyt. Žukauskai
Maisto siuntiniai iš Danijos, akordeonai iš Europos sand., šaldytuvai, automobiliai ir kitos prekės iš Sov. Sąjungos sandėlių.

J. M. RUDIS
Lietuvis savininkas
ALYVA
Gyvenamų bei industrinių pastatų šildymui.
BANNER OIL CO.
Tel. CO 4-7465

Laikrodininkas A. Šerkšnys
Geriausias ir pigiausias laikrodžių taisymas ir pardavimas. Tel. RE 7-1776
2437 West 69th Street
Chicago, Illinois 60629

SOPHIE BARCUS RADIO
ŠEIMOS PROGRAMOS
Kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio 10 iki 11 val. ryto. Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto. Vakarais pirmad. 7 val. vak.
VISOS PROGRAMOS IŠ WOPA
1490 kil. AM ir 1027 mg. FM
Tel. HEmlock 4-2413
7159 So. Maplewood Ave.
Chicago 29, Ill.

TELEVIZIJAS
paprastas ir spalvotas nebrangiai taisau. Už patarnavimą vietoje $3 už dirbtuvės darbą $10 ir dalys. Pritaikau 26-tą stotį.
J. MIGLINAS
2549 W. 69th St. IIa. PR 6-1063

WESTERN AUTO SERVICE
PAGRINDINIS IR SMULKUS AUTOMOBILIŲ PATAISYMAI
4318 S. Western, Chicago 9, Ill.
Sav. ST. ŠERBA LA 3-1780

10%, 20%, 30% pigiau mokėsite už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pas
FRANK ZAPOLIS
3208½ West 95 Street,
Chicago 42, Illinois
Tel. GA 4-8654 ir GR 6-4339

TV — RADIJŲ TAISYMAS
P. RUDĖNAS
4448 S. Western Ave.
Tel. 847-4829 ir YA 7-1026
Čia pat galite gauti Briedžio dažų.

MOVING
Apdraustas perkraustymas įvairių atstumų
A. VILIMAS
3415 S. Lituanica Ave.
Tel. FRontier 6-1882

SEGHETTI TRAVEL BUREAU, Inc.
2451 S. Oakley Ave., Chicago, Ill. 60608, YA 7-3278
MIAMI BEACH, Florida, 7 dienas ir 6 naktys tik $27.50 asmeniui.
NASSAU, BAHAMAS, 7 d. ir 6 nakt. tik $45.00 asmeniui.
PUERTO RICO, 4 d. ir 3 nakt. tik $39.50 asmeniui.
JAMAICA, 4 d. ir 3 nakt. tik $33.00 asmeniui.
Prie aukščiau pažymėtų kainų reikia pridėti kelionės išlaidas lėktuvu ir taksus. Nakvynė 2 asmenims 1 kambary.

Aprūpins Jus pilnai kelionėms, sutvarkys jums kelionės dokumentus, parūpins bilietus lėktuvais, traukiniais, laivais ir autobusais keliauti Europoj, Azijoj ar kt. kontinentuose, taipgi P. Amerikoj, Kanadoj ir įvairiose vietose Amerikoj. Atdara 6 dienas savaitėje.

4½% current dividend — 5% on investment bonus
4½% DIVIDENDŲ MOKAM PAGAL VISAS TAUPYMO SĄSKAITAS.
Už 1 metų investavimo bonus mokame 4½% dividendų kas pusmetį ir dar išmokame po ½% už kiekvienus metus, 4 metams praėjus.
BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
4071 ARCHER AVENUE, CHICAGO 32, ILLINOIS
Valandos: Pirmad., antrad., Penktad. ir Šeštad. 9 v. r. — 4:30 p. p.
Trečiad. uždaryta: ketvirtad. 9 v. r. — 8 v. v.

CIRCUIT T.V. & RADIO (LIETUVIAI)
Sav. DAN LIUTIKAS
TAISYMAS yra mūsų SPECIALYBĖ. VISŲ GAMYBOS • GREITAS patarnavimas • GARANTIJA • KREDITAS.
2412 WEST 71ST ST. CHICAGO 29, ILL. TEL.: 471-2446

Kas tik turi gerą skonį,
Viską perka pas Lieponį!
LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI
TURI DVI KRAUTUVES CHICAGOJE:
BRIDGEPORTE, 3207 S. Halsted St., Victory 2-4226
Vedėjas E. RUDAITIS
FURNITURE CENTER, INC.
MARQUETTE PK., 6211 S. Western, PRosp. 8-5875
Vedėjas J. LIEPONIS
Pirmad. ir ketvirt., nuo 9 iki 9:30. kitom dienom nuo 9 iki 6 v.v. Penktadieniais vakare iki 9:30 val. vakaro. Sekmadieniais atdara nuo 12 iki 5 valandos.

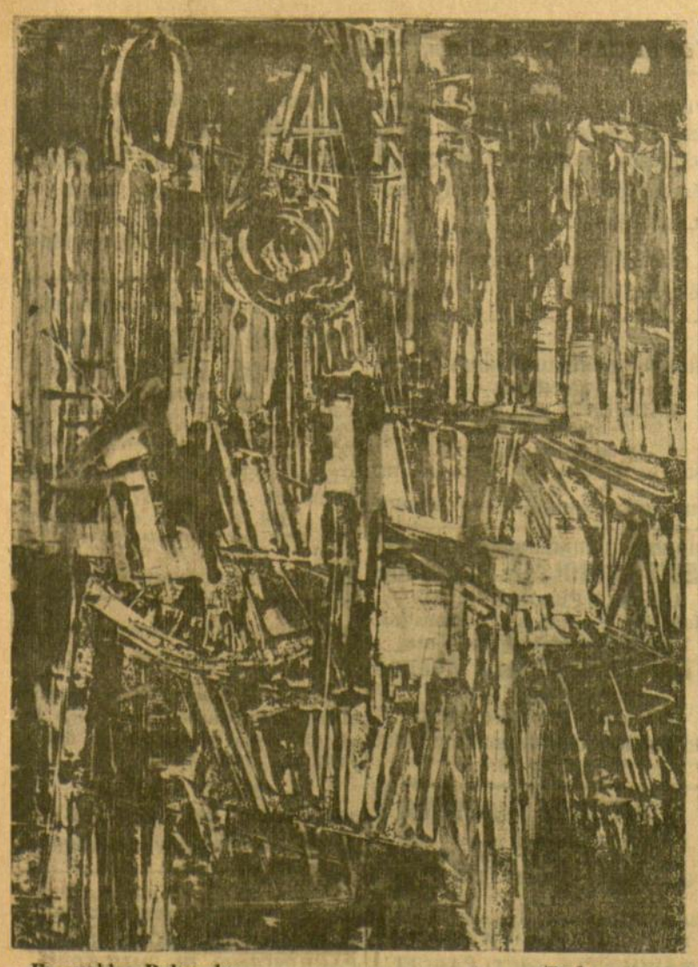

Romualdas Bukauskas — Ruduo ateina
Iš parodos Čiurlionio galerijoje

Kultūrinė Kronika

● **Paskutinė dailės paroda prieš vasarą.** Dail. **Romo Bukausko** paveikslų paroda atidaroma Čiurlionio galerijoje gegužės 30 d. (šeštadienį). R. Bukauskas, jaunosios dailininkų kartos atstovas, yra baigęs Ecole de Beaux Arts Montrealyje, Kanadoje. Savo tapybos parodą buvo surengęs Agnes Lefort galerijoj, Montrealyje, ir spaudos labai gražiai įvertintas.

Jo abstrakčioje tapyboje yra daug polėkio, jėgos ir gyvenamojo laikotarpio atmosferos.

Parodos atidarymas įvyks šeštadienį 7 val. 30 min. Jo metu kalbės **dr. H. Nagys.** Paroda tęsis visą savaitę. Ją globoja Montrealio Lietuvių akademinis sambūris.

● **Ar drįs išleisti nesužalotą Krėvę?** Lietuvoje tik dabar pradėti leisti V. Krėvės raštai — reikia manyti, pagal partiečių nuožiūrą raštai bus atitinkamai "persijoti". Pirmojoje knygoje "Šiaudinėje pastogėj" (237 psl.) išspausdinti apsakymai "Bedievis", "Dvainiai", "Išsibarė", "Silkės", "Bobulės vargai", "Skerdžius" ir kt. Išeivijoje V. Krėvės kūryba šešiuose didžiuliuose tomuose pereitais metais baigta išleisti Lietuvių Enciklopedijos leidyklos.

● **Kęstutis Zapkus tarp keturių amerikiečių Paryžiuje.** Šiame pasauliniame meno židinyje, taip vadinamoje Amerikiečių studentų meno centro galerijoje gegužės mėnesyje įspūdingai buvo atidaryta penkių amerikiečių dailininkų paroda: keturių tapytojų ir vienos skulptorės. Tarp rinktinių tapytojų, kurių amžius yra tarp 45—50 metų, pats jauniausias yra Kęstutis Zapkus, neprašokęs nė 30. Parodoje išstatyti du jo darbai. Vienas iš jų parduotas už 1,800 dolerių.

● **Dr. J. Jucaitis,** buvęs chemijos profesorius Gannon kolegijoj, Erie, Pennsylvanijoj, ir Illinois Technologijos tyrimų institute Chicagoj cheminių projektų vedėjas, 1962 m. pradžioje išėjęs pensijon, 1964 m. pakviestas į "OWENS - ILLINOIS Technical Center", Toledo, Ohio, chemijos patarėju (consulting chemist). Profesorius Jucaitis kurį laiką buvo Lietuvių profesorių draugijos Amerikoje pirmininku.

● **Trys pabaltiečių dailininkai Ciuriche.** Ciuricho dienraštis "Tages - Anzeiger" tokia antrašte gegužės 11 d. išspausdino straipsnį apie meno ir žemėlapių parodas, įvykusias Ciuricho Kongresshaus, kurias suruošė pabaltiečių komitetai Šveicarijoje, talkininkaujant Pabaltiečių draugijai Vokietijoje "Baltų kultūros dienų Ciuriche" proga.

"Visi trys tapytojai yra gimę tarp 1916 ir 1920 Lietuvoje arba Latvijoje", rašo laikraštis. "**Juzė Katiliūtė - Staniuliené** lankė meno mokyklą Kaune ir akademiją Vilniuje, nuo 1945 m. ji gyvena Ženevoje, kur ji studijavo Ecole des Beaux - Arts. Gerai pasiruošiusi ji gabiai vaizduoja realistinį peizažą ir jis perteikiamas plačiu, dažnai škiciniu teptuko brūkšniu ir stipriais spalvų tonais. — Vytautas **Kasiulis** dėstė meną Kaune ir Freiburge į. Br., nuo 1948 m. gyvena Paryžiuje. Jo miestovaizdžiai, interjerai ir natiurmortai apspręsti stipriu spalvos pajutimu ir piešybiniu gabumu, ir tai jį nuvedė į savitą, linksmą ir dekoratyvinį tapymą su ornamentiniais įpiešimais į plokštumą".

Pažymėtina, kad Ciuricho miesto valdyba kiekvieno pabaltiečių dailininko įsigijo po vieną paveikslą už 600 frankų. Ypatingai didelį pasisekimą turėjo Vytautas Kasiulis, jo darbų šveicariečiai svečiai nupirko daugiau kaip 10 pastelių ir litografijų.

● **Atsiminimai apie A. Vienuolį.** Lietuvoje išėjo knyga "Atsiminimai apie A. Vienuolį" — redakcinę komisiją sudarė A. Venclova (pirm.), M. Sluckis ir J. Stonys. Kai kurie atsiminimai jau buvo paskelbti knygose ir periodikoje, kai kurie nauji. Apie lietuvių įžymųjį rašytoją pasisako įvairių profesijų asmens: rašytojai, farmacininkai, visuomenės veikėjai, profesoriai, kolchozininkai, teatralai, inžinieriai, mokytojai, giminės, kaimynai. Šią knygą vertindamas "Tiesoje" (nr. 110, geg. 13) K. Ambrasas apgailestavo, kad esama per daug pasikartojimų, neapsižiūrėjimų (pvz. tvirtinama, kad Vienuolis dalyvavo 1954 m. Maskvoje įvykusioje Lietuvių literatūros ir meno dekadoje, kai tuo tarpu rašytojas joje nedalyvavo). Žinoma, kai kurių autorių steng tasi pabrėžti rusų rašytojų įtaką Vienuoliui — esą tik toji literatūra įgalinusi jį "kritiškai žvelgti į buržuazinio Lietuvos gyvenimo tikrovę". Ambrasas vis dėlto priminė kai kurių autorių teigimą, jog Vienuolis "neiš karto suvokė naujo gyvenimo esmę ir turinį", kitaip tariant, nesidėjo su Lietuvos okupantu ir savo kūryba neskubėjo liaupsinti sovietinio pavergimo tikrovės.

● **Paminėta Z. Gėlės 70 m. gimimo sukaktis.** Lietuvoje balandžio mėn. pabaigoje paminėta poeto Zigmo Gėlės (Gaidamavičiaus) 70 m. gimimo sukaktis. Vos 18 m. amžiaus jis mirė 1912 m. Kijeve. Kai Vakaruose gyveną lietuviai literatai Z. Gėlės kūrybai pripažįsta estetinius pradus ir autoriaus individualybės išraišką, tai Vilniuje einąs "Literatūros ir Meno" savaitraštis (nr. 18) K. Doveikos apžvalginiame straipsnyje Gėlės poezijoje įžiūrėjo ir nemaža abstraktumo, kai kur ir primityvumo. Z. Gelės pirmas kūrybos rinkinys "Gėlynas" pasirodė 1948 m. 1963 m. pasirodė papildytas "Gėlyno" antrasis leidimas.

AUKŠTOS KOKYBĖS DEIMANTAI
AUKSINIAI PAPUOŠALAI
IMPORTUOTI LAIKRODŽIAI
MARKS BROS. JEWELERS
100 S. State St.
IRA MARKS, President
ST 2-6800
Mes perkame jūsų deimantus ir paveldėtas brangenybes.

GROWERS OUTLET
7757 SOUTH WESTERN AVENUE
CHICAGO, ILLINOIS 60620
MEDŽIAI — KRŪMAI
GĖLIŲ SVOGŪNAI (BULBS) — SĖKLOS
ROŽĖS — GĖLĖS
TRĄŠOS — DURPIŲ SAMANOS (PEAT MOSS)
EVERGREENS
Atdara kasdien ir sekmadieniais nuo 8 valandos ryto iki 10 valandos vakaro.

ST. ANNE'S GIFT SHOP
• ROŽANČIAI • KNYGOS • PAVEIKSLAI
• PRAGOS KŪDIKĖLIO JĖZAUS STATULOS IR RŪBELIAI
• Reikmenys ligoniui priimant sakramentus namuose
2557 WEST 63RD ST., CHICAGO, ILLINOIS 60629, TEL. 471-0163

VANDER WAGEN
ANGLYS
SINCLAIR ALYVA
Sinclair HEATING OIL SuperFlame
3605 West 63rd St. POrtsmouth 7-8020

ROOSEVELT PICTURE FRAME COMPANY
Manufacturers
Rankomis išpiaustyti paveikslų rėmai. Pritaikinti paveikslams, skelbimų rėmai, metalu aplieti rėmai.
2400 S. Oakley Ave., Chicago
VIrginia 7-7258-59

FOTOGRAFAS ŽAVIOMS NUOTAKOMS
THE Paul STUDIO home of MODERN photography
Gowns by Martha
PORTRAITS • CANDIDS
3213 S. MORGAN ST. YArds 7-5858

AUTOMOBILIŲ TAISYMAS.
Stabdžių įdėjimas ir sutvarkymas.
(COMPLETE BRAKE SERVICE)
KAROSERIJOS TAISYMAS, LYGINIMAS IR DAŽYMAS
(BODY & FENDER WORK)
Taip pat tepimas, dalių keitimas ir kiti smulkūs mechaniški pataisymai.
Nauja dirbtuvė su moderniškiausiais įrengimais
Naudokitės mūsų žemomis kainomis, garantuotu ir sąžiningu darbu.
ČESAS AUTO REBUILDERS
2423 West 59th Street — Chicago 29, Illinois
GRovehill 6-7777

Pristatome Visokių Rūšių STATYBAI IR NAMŲ PATAISYMUI MEDŽIAGĄ
CARR MOODY LUMBER CO.
STASYS LITWINAS, Prez.
3039 S. Halsted St., VI 2-1272
Apkainavimą ir prekių pristatymą teikiame nemokamai
Raštinė atdara kasdien nuo 8 val. ryto iki 6 val. vakaro ir šeštadieniais iki 3 val. p. p.

CAMERAS AND SUPPLIES
MARQUETTE PHOTO SUPPLY
REIKMENYS FOTOGRAFAMS IR MĖGĖJAMS
Daug sutaupysite pirkdami čia įvairių filmų foto aparatus ir jų reikmenis. Pasinaudokite patogiu planu atidedant pasirinktus reikmenis Kalėdoms. Pilnai užbaigtų foto nuotraukų aptarnavimas. Atdara pirmad. ir ketvirt. vakarais iki 9 val.
3314 West 63rd Street
Chicago 29, Illinois
Tel. PR 6-8998

Lietuviška valgykla. Gražiausias lietuviškas restoranas, kuriame gaminami lietuviški valgiai.
Atdara nuo 6:00 valandos ryto iki 8:00 valandos vakaro.
"PALANGA" RESTAURANT
6918 So. Western Ave. — GR 6-9758
JADVYGA ir JUOZAS BARTKUS, Savininkai

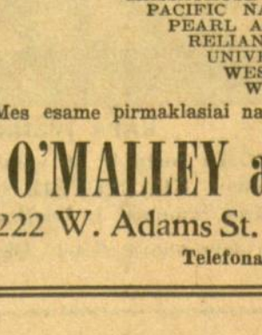
Mūsų erdviose patalpose turime didžiausį pasirinkimą visų moderniškų baldų, elektrinių krosnių, radijo ir televizijos aparatų, šaldytuvų ir kitų namams reikmenų.
LIETUVIŲ ĮSTAIGA
ROOSEVELT FURNITURE CO.
F. A. RAUDONIS ir N. BERTULIS
2310 W. Roosevelt Road — Tel. SEeley 3-4711
Atdara pirmad. ir ketvir. 9—9 val., antr., treč., ir šeštadieniais nuo 9 iki 6 val. Sekmad. atdara nuo 11 iki 4:30 po pietų

NAUJAUSIOS MADOS PLAUKŲ ŠUKUOSENA, išpildoma prityrusių šukuotojų.
Artistic Beauty Salon
2711 W. 71st St., tel. HE 6-1098
Sav. VL. ANDRIJAUSKAS
Čia pat galėsite pirkti aukštos rūšies kosmetikos priemones.
Val. — nuo 9:30 v. r. iki 6:30 v. vak.
Treč. ir penkt. nuo 9:30 v. r. iki 9 v. v.

Kviečiame įsigyti New Yorko Vyrų Okteto plokštelę
"MES ŽENGIAME SU DAINA"
Plokštelėje įdainuota 17 lietuviškų liaudies, žygio ir pramoginių dainų.
Įsigydami plokštelę per Oktetą, paremsite Okteto darbą ir įgalinsite antrosios plokštelės išleidimą.
KAINA:
1 — 10 plokštelių po 4.00 dol.
11 — 25 " " 3.00 "
26 — 50 " " 2.75 "
Virš 50 " " 2.50 "
Užsakymus drauge su čekiu siųsti: New Yorko Vyrų Oktetas c/o V. Alksninis, 45-44 167 St., Flushing 58, N. Y.
Užsakant pridėti ir persiuntimo išlaidas.

SUTAUPYSITE MŪSŲ
SUKAKTUVINIAM IŠPARDAVIME
Pirksit nebrangiai ir gausit sukaktuvinę dovaną
Stein Textile bendrovė yra pirmoji, kuri parūpino vilnonių, šilko, nylons, taffetą, aksomo, angliškų medžiagų paltams ir kostiumams siuntimui artimiesiems į Lietuvą ir tolimąjį Sibirą už žemas kainas! Gavom spec. medžiagų paltams kaip vyrų, taip ir moterų: veliūro, činčilos, "needlepoint" ir kitų.
STEIN TEXTILE CO.
616 West Roosevelt Road, Chicago 7, Ill.
TELEFONAS — HARRISON 7-3737
Jefferson St., Chernin's aikštėje.
Atdara kasdien įskaitant ir sekmad. nuo 9:15 r. iki 5:30 vak. Pirmadieniais uždaryta.
Nemokama vieta mašinoms už kampo į šiaurę.

NELAUKIT, nes rytoj jau gali būti pervėlu
Jei norite užsitikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilius ar šiaip ką apdrausti, reikalaukite agento, arba brokerio, kad jis parūpintų jums polisą per mūsų kompaniją. Nelaimei ištikus neturėsite jokių nemalonumų.
GENERALINIAI AGENTAI ŠIŲ kompanijų:
AMERICAN AUTOMOBILE INSURANCE COMPANY
AMERICAN BONDING COMPANY
AMERICCAN INDEMNITY COMPANY
DUBUQUE FIRE & MARINE INSURANCE COMPANY
FIREMAN'S FUND INSURANCE COMPANY
FIREMAN'S INDEMNITY COMPANY
INDUSTRIAL INSURANCE COMPANY
MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURANCE CO.
PACIFIC NATIONAL FIRE INSURANCE CO.
PEARL ASSURANCE COMPANY
RELIANCE INSURANCE COMPANY
UNIVERSAL INSURANCE COMPANY
WESTERN FIRE INSURANCE CO.
WESTERN CASUALTY & SURETY CO.
Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters
O'MALLEY and McKAY, Inc.
222 W. Adams St. — Room 800
Telefonas CEntral 6-5206

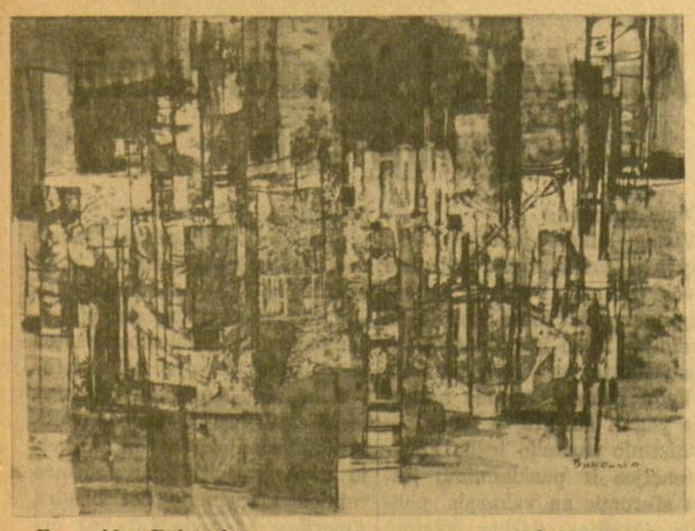

Romualdas Bukauskas — Ankstyvas ruduo
Iš parodos Čiurlionio galerijoj

Iš Lietuvių katalikų mokslo akademijos veiklos suvažiavimo paruošoje

1. **AKADEMIJOS SUVAŽIAVIMAS.** Jis yra dabar pagrindinis ir aktualiausiais Akademijos rūpestis. Sparčiais žingsniais artėja suvažiavimo data — rugsėjo 5—6 dienos. Centro valdyba šitai primena nariams ir skatina kiekvieną iš anksto pramatyti sau galimybę bei pakviesti kitus, besidominčius mokslu, atvykti tomis dienomis į New Yorką ir dalyvauti Akademijos suvažiavime. Suvažiavimo paskaitų programa pagal centro valdybos šiuo metu turimus davinius yra tokia:

Suvažiavimo atidarymo paskaitą "Mokslas tarp krikščionybės ir materializmo" buvo sutikęs skaityti prof. dr. A. Maceina; jeigu prof. Maceina jokiu būdu negalėtų atvykti į J. A. Valstybes, numatyta šiai paskaitai kviesti kitą prelegentą.

Suvažiavime dalyvaus šios sekcijos su paskaitomis:

I. **Teologijos sekcija,** vadovauja kun. prof. dr. A. Liuima, S.J.: "Gyvosios dvasios uždaviniai materializmo akivaizdoje" — kun. prof. dr. A. Liuima, S.J.

Du kviestieji paskaitininkai dar nepranešė savo paskaitų temų.

II. **Filosofijos sekcija,** vadovauja prof. dr. J. Girnius: "Apie filosofinę medžiagos sampratą" — kun. dr. F. Jucevičius, "Vertybių nemedžiagiškumo klausimas" — prof. dr. J. L. Navickas.

III. **Teisės mokslų sekcija,** vadovauja prof. dr. Br. Kazlas: "Krikščioniškosios valstybės ir visuomenės sąvokos raida" — prof. dr. Br. Kazlas ir vienas referentas.

IV. **Istorijos mokslų sekcija,** vadovauja prof. dr. Z. Ivinskis: "Pavėluotas Lietuvos krikštas" — dr. J. Jakštas, "Veiksniai, nulėmę katalikybės atgimimą Lietuvoje 17-me amžiuje" — kun. R. Krasauskas, Paskaita arba pranešimas vieno iš Lietuvių istorijos dr-jos narių.

V. **Medicinos mokslų sekcija,** vadovauja dr. D. Jasaitis: "Vėžio etiomologija" — dr. Z. Danilevičius, "Antibiotikai terapijoje ir patologijoje" — dr. A. Grinius. Pramatoma ir daugiau paskaitų šioje sekcijoje.

VI. **Tiksliųjų ir gamtos mokslų sekcija,** vadovauja dr. A. Damušis: Pranešimus ar paskaitas skaitys: dr. R. Zalubas, dr. Kontrimas ir dr. J. Gylys (temos dar nepraneštos; 'Stalo diskusijos' temomis: "Metmens ateities Lietuvos moksliniam ir pramoniniam tyrimuii" ir "Laikas ir fizinis pasaulis".

VII. **Politinių ir socialinių mokslų sekcija,** vadovauja prof. dr. V. Vardys: "Pokario popiežių mokslas katalikų politinės ir socialinės veiklos klausimais" — dr. A. Musteikis.

VIII. **Pedagogikos ir psichologijos sekcija,** vadovauža prof. dr. V. Bieliauskas: "Religija ir empirinė psichologija" — dr. A. Sužiedėlis; Antras paskaitininkas dar nepraneštas.

IX. **Literatūros ir kalbos mokslo sekcija,** vadovauja kun. dr. L. Andriekus, OFM: "Lietuvių kalbos raida dabartinėje Lietuvoje" — prof. dr. A. Salys, "Dabartinės lietuvių literatūros problemos" — dr. A. Vaičiulaitis, "Lietuvių kalbos kilmininko vartojimas ir santykiai su kitomis indoeuropiečių kalbomis" — prof. dr. A. Sennas.

Suvažiavimą užbaigiant, **100 metų sukakties nuo spaudos uždraudimo minėjimo** paskaitą: "Lietuvių tautos kova dėl raidės" skaito prof. S. Sužiedėlis.

Visais kitais suvažiavimo rengimo reikalais rūpinasi Suvažiavimo ruošimo komitetas, kuriam vadovauja L. K. M. A. New Yorko židinio pirmininkas kun. prof. dr. Vl. Jeskevičius, S.J.

2. **PASIRUOŠIMAS SUVAŽIAVIMUI.** Centro valdyba veda gyvą susirašinėjimą su nariais, sekcijų pirmininkais ir židinių vadovybėmis būsimojo suvažiavimo reikalais. New Yorko Akademijos židinio sudarytas Suvažiavimo ruošimo komitetas rūpestingai atlieka parengiamuosius suvažiavimo darbus. Prof. dr. Vl. Jeskevičius ir prof. dr. A. Vasys lankėsi Chicagoje ir aptarė su Chicagos židinio vadovybe suvažiavimo reikalus, pakvietė J. E. vysk. V. Brizgį atlaikyti pamaldas suvažiavimo metu, rugsėjo mėn. 6 d. Prel. J. Balkūnas atsidėjęs rūpinasi sutelkti suvažiavimui reikalingų lėšų.

FILMŲ ĮVAIRUMAI

STASĖ SEMĖNIENĖ

Romėnų imperijos žlugimas

Ne visiems patinka epiniai filmai. Tačiau daugelis žiūrovų, stebėdami **"The Fall of the Roman Empire"**, bus malonia nustebinti šio filmo kai kurių aspektų. Jis nėra nei taip jau ilgas, nei per nuobodus.

Kai buvo užsimota minimą filmą statyti, iš Hollywoodo sklido gandai spaudoje, kad jis pralenksiąs "Ben Hurą", "Dešimt Dievo įsakymų" ir kit. Deja, gamintojas Samuel Bronston, statydamas savo šį 5-tą įspūdingą filmą (kurių tarpe yra "55 Days at Peking", "El Cid" ir nevykęs "Kings of Kings"), "Ben Huro" lygio, sakytume, nepasiekė, jau nekalbant apie jokį pralenkimą.

Pastatytas pagal originalų filmo tekstą, kurį parašė Ben Barzman, Basilio Franchina ir Philip Yordan, lyg žaviame spalvotame albume, nepagailėta akiai masinančių scenų. Ypač pirmoje filmo dalyje sukaupta daug lėšų ir dėmesio sukurti milžiniškoms scenoms, atvaizduojančioms senovės Romos didybę. Buvo pastatyta didžiulė romėnų tvirtovė ir užpilta 250 akrų Ispanijos (kur filmas buvo suktas) lygumų atkurti visoje didybėje romėnų forumą, koks jis buvo 180 m. po Kristaus gimimo. Gausu ir gražių gamtos vaizdų: nesibaigiantieji miškai, sniegu padengti kalnai ir sūkuringos pūgos.

Mėgstantieji veiksmą ras įprastą 2-jo šimtmečio Romoje nunuodijimą, žiaurias, bet įspūdingas romėniškų dviračių lenktynes ir kit.

Iš neigiamosios pusės paminėtina, kad su istoriniais įvykiais pasielgta labai laisvai ir kai kurie nuotykiai gerokai sudramatinti. Turiny, kaip ir filmo gale prasitariama, rodomos priežastys, privedusios prie romėnų imperijos žlugimo, ir laikotarpis prieš žlugimo pradžią.

Sergąs imperatorius - cezaris Markus Aurelijus (Alec Guinness) nusprendžia savo savo įpėdiniu palikti rimtą karžygį Livijų (Stephen Boyd), kuris myli jo dukterį Lucillą (Sophia Loren). Neturint dokumentinio įrodymo, imperatorių nunuodijus, imperiją paveldi lengvabūdis sūnus Commodus (Christopher Plummer). Dėl jo lėbavimo, mokesčių kėlimo ir suktumo sukyla romėnų legijonai. Numalšintieji barbarai prisideda prie suirutės padidinimo.

Alec Guinness, kiekvienoje rolėje vis naujas ir kitoks, tikrai imponuojantis imperatorius. Tai vyras, tikėjęs į žmogaus kilnumą.

Mažai atsilieka vaidyboje ir kitas gabus britas — James Mason, švelnaus graiko filosofo rolėje. Nepamirštama jo kankinimo scena.

Mažesnėse rolėse: Anthony Quayle, John Ireland, Mel Ferrer, egiptietis Omar Sharif, gabiojo režisieriaus Anthony Mann rankose, pasirodo kad ir trumpai, bet įspūdingai.

Nors filme ir nemažai epochinių žiaurumų, bet tinka žiūrėti visai šeimai.

Su malonumu tenka pastebėti, kad visiškai nėra neskoningųjų orgijų, kurios paprastai laikomos beveik būtinomis šios rūšies filmose.

VALYMAS
KILIMAI, APMUŠTI BALDAI
valomi. Kambariai plaunami ir dažomi. J. RUDIS
Tel. CLiffside 4-1050

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
ir kitus kraštus.
P. NEDZINSKAS. 4065 Archer
Chicago 32, Ill. Tel. YA 7-5980

FRANK'S T. V. & RADIO, Inc.
3240 S. HALSTED ST. Telef.: CA 5-7252
DIDELIS PASIRINKIMAS ĮVAIRIAUSIŲ TELEVIZIJOS, RADIO, STEREO APARATŲ. PARDAVIMAS IR TAISYMAS
ORO VĖSINTUVAI — AIR CONDITIONING

KOMERCINĖS, INDUSTRINĖS, PILIETYBĖS, PORTRETINĖS, VESTUVINĖS, NEPOZUOTOS FOTOGRAFIJOS
Ernest Studio
Sav. — ERNESTAS SUTKUS
2811 West 55th St. GRovehill 6-2336
Chicago, Ill. 60632 GRovehill 6-2337

MIDLAND
% 1 1/2 Savings
AND LOAN ASSOCIATION
FEDERAL HOME LOAN BANK SYSTEM MEMBER — FEDERAL SAVINGS AND LOAN INSURANCE CORPORATION — INSURED
ANT VISŲ TAUPYMO SĄSKAITŲ
August Saldukas - President
4040 So. Archer Ave., Chicago 32, ILL.
CLiffside 4-4470
MIDLAND SAVINGS

Laidotuvių Direktoriai
MAŽEIKA & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.
TRYS MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAŠINOMS VIETA
REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

Petkus
TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS
2533 West 71st St. Telef. GRovehill 6-2345-6
1410 S. 50th Ave., Cicero, TOwnhall 3-2108-09
AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

EUDEIKIS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
4605-07 South Hermitage Avenue
Tel. YA 7-1741-2
4330-34 South California Avenue
Telefonas LA 3-0440 ir LA 3-9852

PIRKITE DABAR TIESIOG NUO
MR. NELSON
SAVININKO
SAINT CASIMIR MONUMENT CO
3911 West 111th Street
Didžiausias Paminklams Planų Pasirinkimas Visame Mieste
Telef. — CEdarcrest 3-6335
Vienas blokas nuo kapinių

GUŽAUSKŲ BEVERLY HILLS GELINYČIA
Geriausios gėlės dėl vestuvių, banketų, laidotuvių ir kitų papuošimų
2443 WEST 63rd STREET
Telef. PR 8-0833 PR 8-0834

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai
STEPONAS C. LACKAWICZ
2424 W. 69th STREET Tel. REpublic 7-1213
2314 W. 23rd PLACE Tel. VIrginia 7-6672
PETRAS BIELIONAS
4348 S. CALIFORNIA AVE. Tel. LAfayette 3-3572
ANTANAS M. PHILLIPS
3307 LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401
POVILAS J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911
LEONARDAS F. BUKAUSKAS
10821 S. MICHIGAN AVE. Tel. COmmodore 4-2228
JURGIS F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1133—1139
VASAITIS — BUTKUS
1446 S. 50th AVE. CICERO, ILL. Tel. OLympic 2-1003

Mieli tautiečiai!
Tik per Londoną yra geriau, greičiau ir pigiau siųsti maistą ir medžiagas į Lietuvą.
Nepraleiskite puikios progos pasiųsti tiesiai iš mūsų sandėlių Londone gražiai ir tvirtai įpakuotą geriausios rūšies maisto gaminių siuntinį, kuris pradžiugins kiekvieną gavėją:
M 13
Sviesto 2 sv., kiaul. taukų 2 sv., lašinių 2 sv., ryžių 2 sv., arbatos ½ sv., kakavos ½ sv., pipirų ir lauro lapų ½ sv. cukraus 2 sv.,razinkų 1 sv., saldainių 1 sv., Nescafe 1 dž. ir kvietinių miltų 6 svarai, tik už
$30 su pasiuntimo išlaidomis ir muitu.
Taip pat turime sudarę ribotą kiekį siuntinių labai vertingų Angliškų medžiagų:
V 3
Trys atkarpos, trims kostiumams, po 3½ jardo, grynos vilnos sunkių worsted medžiagų, mėlynos, pilkos ir rudos spalvos, su įrašais All Wool Made in England. Viso 10½ jardų tik už
$55 su pasiuntimu ir Sovietiniu muitu
Reikalaukite mūsų kainininkų ir pavyzdžių. Esame seniausia lietuvių įmonė Anglijoje. Nuosavų krautuvių tinklą turime jau nuo 1938 metų. Patarnaujame tiksliai ir skubiai. Siunčiame ir 40 svarų maisto siuntinius.
BALTIC STORES, Ltd.
(Z. JURAS)
421, Hackney Rd., London, E. 2., Great Britain
SKYRIAI
L. Venckus, 7042 S. Talman Ave., Chicago 29, Ill. Tel. 436-0494.
A. Kusinskis, 124 Park Str., Sudbury, Ont., Canada.
L. Radzevičius, 61 N. Windermere Ave., Port Arthur, Ont., Canada

Mutual Federal Bendrovės Rekordas...
- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyveno karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokėjom kiekvieną sutaupytą dolerį.
- Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galima atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.
- Dabartinis mokamas dividendas 4½% visose taupymo sąskaitose

MUTUAL FEDERAL SAVINGS and Loan Association
Chartered and Supervised by the United States Government
2212 W. CERMAK RD. CHICAGO, ILLINOIS 60608
Phone: VIrginia 7-7747 John J. Kazanauskas, Pres.
AUTOMOBILIAMS VIETA GRETA MŪSŲ ĮSTAIGOS

VENETIAN MONUMENT CO.
GERIAUSIO GRANITO PAMINKLUS statome visuose kapinėse.
Nepirkite neapžiūrėję mūsų didelį pasirinkimą pavyzdinių paminklų.
SUŽINOKITE MŪSŲ KAINAS
Atdara kiekvieną dieną ir sekmadieniais bei pirmadienio ir ketvirtadienio vakarais.
527 N. Western Ave., TA 9-9622
(¼ bloko į šiaurę nuo Grand Ave.) 50 m. vienoj vietoj

Akademinės Prošvaistės

Leidžia Lietuvių Studentų Sąjunga.
Redaguoja Audronė Valaitytė ir Laima Poskočimaitė
Medžgiaga siųsti: 6641 S. Maplewood Ave., Chicago 29, Ill.

BABELIO BOKŠTAS

Atsiliepiant į N. S. straipsnį balandžio 18 d. "Akademėse prošvaistėse"

Gerai, kalbėkime apie LSS ir ideologines organizacijas. Susumavus N. S. straipsnio mintis, reikalas atrodytų šitaip: uždarykime ideologines organizacijas ir burkimės į LSS, nes LSS nėra vien tik baliukams, o labai rimta studentų organizacija, skyrių veikla gera ir kultūringa, suvažiavimai gausūs. Pažiūrėkime į šitą visą rimčiau. Gal velniukas kaip tik stovi už kampo...

Pirmiausia žvilgterėkime į LSS bendresne prasme. Ko jinai siekia? Ir kaip siekia? Prieš kelerius metus teko diskutuoti jos tikslus su sąjungos pirmininku. Viską susumavus, atrodė, kad studentams juk vis dar linksmiau su savais pasilinksminti, todėl ir LSS yra reikalinga. Dabartiniu metu kol. Zaparackas mano, kad reprezentacija yra svarbiausia gairė. Tad ir sąskrydis Washingtone, tad ir Pabaltiečių konferencija Chicagoje. Bet klausimas vis dėlto lieka: kodėl ir kam LSS? Abejoju, ar ankstesni sąjungos pirmininkai jautė konkrečią užduotį, taip pat abejoju, ar ir dabar ji yra apčiuopiama. O N. S. visai net nežino, kad toks klausimas egzistuoja.

Gi viena iš pagrindinių problemų yra toji, kad pati sąjungos valdyba neįaučia, kas dabartiniu laiku yra svarbiausia ir ko šie laikai iš mūsų reikalauja. Tad ko galime tikėtis iš eilinių narių? Jau metai po metų šitai tęsiasi, ir kuo toliau į mišką, tuo daugiau medžių.

Šitokioj situacijoj laikas ir išprovokuotiems ateitininkams truputį pasigirti! N. S. nusiskundžia, kad mes esame LSS ignoravę. Bet gal pergreitai pamirštame dr. V. Vygantą ir jo daugelio metų darbą, rūpinantis "Lituanus" žurnalu. Jeigu N. S. "Akademines prošvaistes" skaito, tai galėjo pastebėti, kad ateitininkai nė kiek neatsilikę nuo kitų, o gal gerokai net pralenkę. Metiniuose studentų suvažiavimuose ateitininkai vis pirmininkauja. O kas LSS skyrių valdybose dažniausiai veikia ir dominuoja? Kad teturėjome tik vieną sąjungos pirmininką, maža ką pasako. Mat, ne vien tik kas valdybos sąraše yra svarbu, bet taipgi, kas darbą atlieka. Šiuo atžvilgiu vargu ar būtų galima ateitininkais skųstis. Ranka, kuri dirba, retai pastebima. Gal jau laikas tad darbą kitiems perduoti?

Reikia truputį polemikos. Šnekta uždaryti ideologines organizacijas yra visai tuščia ir labai neapgalvota. Man rodos, kad jinai kyla iš desperatiškos LSS padėties. Dr. J. Girnius, būdamas Detroite, labai aiškiai pataikė: įvairumas nėra silpnybė, bet pliusas. Kada galės LSS atstoti SAS? Mes ateitininkai ruošiame ideologinius kursus, kiti eina slidinėti. Mes rūpinamės kataliko esmine role pasaulyje, mes stengiamės suruošti kuo kultūringesnę stovyklą ir palaikyti tą nykstantį lietuviškumo pajautimą. Ką LSS daro? Reprezentuoja studentus, kurių dauguma nei lietuviško sakinio negali parašyti. Nors ir LSS pradėtų ruošti savas vasaros stovyklas, mūsų esmėje bei plotmėje visko neapims ir viso gilumo neišsems. Tai kam dar sapnus sapnuoti?

Mano akyse reali LSS padėtis yra šitokia: LSS yra be rimtų gairių, be savo tikslo pajautimo bei iš jo išplaukiančių reikalavimų supratimo. LSS suvažiavimai rytuose buvo kaip pasaulis po atominio karo, o vakarai, kaip po "population explosion". Dabartiniam studentui, atrodo, niekas nesvarbu ir niekas neįdomu. Prasimušę į vidutinę klasę, jaučiamės neva gerai ir gyvename tipiškai. Geriau nauja mašina, negu knyga. Geriau nugėrimas, negu koncertas. Tą LSS, atrodo, propaguoja ir beveik šventai gina. Jei ne, tai kam suvažiavimai viešbučiuose? Kam visa ta ekstravagancija? Nors ir žodžiu šitai galima nuneigti (to N. S. nepamiršta), bet faktu ne. Šitokia orientacija jau giliai įsigyvenusi skyriuose.

Ir organizaciniu požiūriu LSS stovi ant gana silpnų kojų. Jeigu toje pačioje Chicagoje neįmanoma rimto susirinkimo surengti, tai ką toliau ir bekalbėti? Urbanoje taip pat neblogas skystimėlis. O kokie susirinkimai kituose skyriuose? N. S. sau tik padus kutenasi. Klausimas iš tikro yra: ar nereikia LSS uždaryti?

Uždaryti ar neuždaryti — tai yra klausimas. Jeigu nekeisime gairių, tai gali atrodyti ir nebloga mintis viską užbaigti, panaudojant visas jėgas ideologinėse organizacijose. Bet aš pats nemanau, kad reikia ką nors uždaryti, nes tai yra pats pigiausias ir nekūrybiingiausias metodas. Juk ir LSS gali turėti savą prasmę ir iš jos išpigiausias ir nekūrybingiausžodžiai ir šia kryptimi.

Teko skaityti, kad New Yorko skyrius buvo pasikvietęs dailininką R. Viesulą ir rašytoją K. Ostrauską savan susirinkiman. Tai yra labai girtina. Ar kartais nekyla mintis, kad LSS turėtų plačiau pasireikšti šitokioje kultūrinėje plotmėje? Nekalbu vien tik apie kvietimą vyresniųjų kūrėjų, bet ir apie auginimą savo talento, apie pasireiškimą lietuviškosios bendruomenės plotmėj, bei sąmoningą supratimą savo padėties išeivijoje. Ar nekyla mintis, kad reikia taikyti narius organicacijai, o ne organizaciją nariams. Lig šiol LSS yra visiems, nėra jokių reikalavimų, nėra pagrindinio standarto. Nesimato ir jokios iniciatyvos kitokia linkme keliauti.

N. S. rašo apie visas ideologines organizacijas. Bet iš rašto matyti, kad nedaug ką apie jas nusimano. Tad ir vargu, ar verta ta tema toliau ir kalbėtis.

SAS vaidmenį LSS norėčiau pramatyti tokį: jeigu yra įmanoma LSS surimtėti ir prasmingai veikti, tada galime ir savas jėgas bei talentus skatinti, kad jie pasireikštų sąjungos veikloje. Bet ir šiuo atveju neįmanoma visu šimtu procentų priklausyti kam nors kitam. Savų tikslų nepaaukosime abejotinai Babelio bokšto statybai. Pirmiausia vis dėlto pasiliks savų problemų sprendimai.

Jonas Boguta,
SAS pirmininkas.

P. S. Nuomonės yra mano asmeniškos. J. B.

Niujorkiečiai studentai ateitininkai bendrame susirinkime su latvių "Dzintars" korporantais

Ateitininkų susirinkimas su latviais

Studentų Ateitininkų Sąjungos New Yorko draugovės pastarasis susirinkimas įvyko Port Washington, drauge su latvių katalikų studentų draugove Dzintars. Pirmininkas Antanas Vainius, Jr., pravedęs einamuosius reikalus, susirinkusiems pristatė paskaitininką dr. V. Vygantą. Dr. Vyt. Vygantas, dabartinis Pax Romana pirmininkas, paaiškino abiem studentų grupėm pagrindinį šios organizacijos tikslą ir metodus, kuriuos ji naudoja savo uždaviniam siekti; ypatingai pabrėžė ateinantį Pax Romana interfederalinį suvažiavimą, kuris bus liepos 20—30 Washington, D. C., ir labai ragino, kad abidvi studentų sąjungos atsiųstų savo atstovus į šį suvažiavimą.

Po susirinkimo sekė vaišės, kuriose abiejų organizacijų "Dzintars" ir "Ateitis" nariai turėjo progos geriau susipažinti ir tęsti diskusijas apie kataliko studento problemas tremtyje. (g.)

New Yorko studentų ateitininkų metinė šventė, kurioje buvo pakelta vienuolika kandidatų į tikruosius narius. Prie vėliavos stovi iš kairės į dešinę: J. Tallat-Kelpšaitė, A. Šaulys ir K. Juškaitė.

STUDENTŲ SĄJUNGOS PIRMININKO PASKAITA CLEVELANDE

Clevelando Liet. studentų sąjungos skyrius, vadovaujamas stud. A. Idzelio, visokeriopa veikla gana aktyviai reiškiasi. Viena iš minėtinų veiklos sričių yra rengiamos viešo pobūdžio paskaitos, tiek studentams, tiek ir visai Clevelando lietuviškajai visuomenei. Paskaitos vyksta Čiurlionio namuose. Paskaitų temos liečia mūsų kultūrinį gyvenimą dabartyje ir praeityje. Įdomu, kad prelegentais kviečiami daugiausia mūsų akademinis jaunimas, baigiąs mokslus jau šiame krašte. Taip pvz. ir šį kartą buvo pakviestas žinomas veiklus mūsų akademikas Stud. sąjungos pirmininkas **A. Zaparec-kas.**

Zaparecko paskaita **"Jaunimo rolė lietuvių visuomenėj"** lietė jaunimo veiklą nuo 1794 metų iki šių dienų. Tai plati mūsų kovojančio ir kuriančio jaunimo apžvalga, apimanti visus kontinentus, kur tik lietuvių gyventa ir įvairias veiklos sritis.

Kalbėtojas pristatė pirmiausia už tautos laisvę kovojantį jaunimą. Napoleono žygis į Maskvą buvo pirmas sušvitęs laisvės žiburys, kuriuo pasekė dalis mūsų studentijos Vilniuje, tikėdamiesi pergalės prieš rusų carą. Tuo metu mūsų jaunimo veikimas rėmesi viena idėja, būtent — laisvės idėja, kuri reiškėsi beveik išimtinai fizine kova prieš okupantą. Tik vėliau gimė idėja ugdyti lietuvių tautoje tėvynės meilę ir kovoti kultūrinėmis priemonėmis. Tada gimė lietuviški laikraščiai, pradėta domėtis lietuvių tautosaka, lietuvių literatūra ir visa praeities kultūra.

Tada jaunimas jau pradėjo grupuotis pagal idėjines kryptis. Atsiranda socialistinio nusiteikimo aušrininkai, katalikiškos krypties ateitininkai ir tt. t. O nepriklausomybės metais skautai, tautinės ideologijos neolituanai ir t. t. Tremtyje atsikūrė buvusios jaunimo organizacijos ir kilo naujas akademinio jaunimo sambūris Šviesa ir panašiu pagrindu Santara.

Kiek ilgiau prelegentas apsistojo, nagrinėdamas lietuviškojo jaunimo veiklą šiame krašte. Jaunimo veiklos istorija siekia čia gana tolimą praeitį ir yra nemažą mūsų kultūrinio gyvenimo vagą išvarius. Iš minėtinų momentų šioje veikloje yra gausus Valparaiso universiteto studentų lietuviškos idėjos ugdymas, vėliau New Yorke įkurtas Amerikos - Lietuvos institutas, Chicagoje įkurtas Liet. Romos katalikų moksleivių susivienijimas ir, žinoma, po Antrojo pasaulinio karo ateivių studentų atkurtos visos Lietuvoje veikusios studentų organizacijos. Šiandien lietuvių studentija, gyvendama laisvame

Niujorkiečių studentų ateitininkų kaimyniškame susirinkime su gintariečiais latviais kalba dr. V. Vygantas.

krašte ir turėdama geriausias materialines ir dvasines sąlygas savo veiklai, be abejo kultūrinio gyvenimo srity yra pasiekusi didelių laimėjimų. Išvadoje prelegentas siūlė lietuviškajam jaunimui pasilikti lietuvių bendruomenėj, būti bendruomenės nariais ir, laikui atėjus, vadovauti tautos laisvinimo kovai.

Ingrida Stasaitė

Atsišaukimas į Amerikos lietuvių jaunąją kartą

Mieli kolegos:

Visais laikais jaunoji karta dalyvavo priešakinėse politinės kovos gretose. Politinis sąmoningumas yra mūsų misija ir tradicija. Ypač šiandieną, kada mūsų tauta yra priespaudoje ir kada komunistiniame pasaulyje įsigalėjusi suirutė, o dalis komunistinio pasaulio ieško koegzistencijos ir pasidalinimų įtakos sferomis su vakarais, politinis išeivijos darbas įgauna dar didesnę reikšmę. Jaunosios kartos tautinė esmė ir padėtis įpareigoja ją:

1. Prisidėti prie bendrų išeivijos pastangų dėl Lietuvos nepriklausomybės atgavimo.

2. Dalyvauti pasaulio jaunimo sąjūdžiuose ir ten atstovauti pavergtos tautos jaunimą ir jo interesus.

3. Dalyvauti, su politine misija, savo gyvenomojo krašto jaunimo ir studentijos veikloje.

4. Ugdyti politinį sąmoningumą pačioje jauniausioje išeivijos kartoje.

Šių uždavinių tolimesniam ir tikslingesniam apibrėžimui ir vykdymui aptarti nėra geresnės progos, kaip Amerikos lietuvių tarybos šaukiamas Amerikos Lietuvių kongresas birželio mėn. 26—28 d.d. Shoreham Hotel, Washington, D.C. Šio kongreso tikslas yra: "Pademonstruoti Amerikos lietuvių vieningumą kovoje už Lietuvos išlaisvinimą, pareikšti padėką arba pasisakyti dėl JAV vedamos politikos Lietuvos išlaisvinimo reikalu, aptarti pasiruošimą specialiai akcijai, reikalaujančiai plačiosios visuomenės įsijungimo bei paramos".

Mes, žemiau pasirašę jaunimo organizacijų atstovai, kviečiame visą lietuvių jaunimą gausiai dalyvauti kongrese ir pademonstruoti jaunosios kartos solidarumą kovoje dėl Lietuvos laisvės. Kongrese numatyta speciali sesija, suorganizuota jaunosios kartos organizacijų atstovų pasitarimas politinės veiklos klausimais bei bendra Amerikos Lietuvių tarybos organizuojama programa, kaip JAV kongreso narių lankymas ir t. t.

Parodykime lietuvių visuomenei ir pasauliui, kad lietuvių išeivijos jaunoji karta ryžtingai stovi Lietuvos interesų sargyboje.

Iki pasimatymo Washingtone!

Amerikos Lietuvių kongreso Jaunimo koordinatoriai: Algimantas Gureckas — Lietuvių Jaunimo federacijos pirmininkas, Tomas Remeikis — ALTo valdybos vicepirmininkas, Algis Zaparackas — Lietuvių studentų sąjungos JAV pirmininkas.

Jaunimo organizacijos: Audronė Kubiliūtė — Akademikių skaučių draugovės pirmininkė, Stepas Matas — Filisterių skautų sąjūdžio pirmininkas, Liudas Slenys — Korp! Gintaras pirmininkas, Arūnas Udrys — Lietuvių studentų sąjungos JAV vicepirmininkas, Vaclovas Mažeika — Korp! Neo-Lituania pirmininkas, Jonas Valaitis — Santaros - Šviesos federacijos pirmininkas, Studentų ateitininkų sąjungos centro valdyba, Vytautas Demereckis — Korp! Vytis pirmininkas.

LIETUVIŲ KALBA FORDHAMO UNIVERSITETE

Ateinančią vasarą Fordhamo universitete vėl bus lietuvių kalbos kursai. Vasaros semestras prasideda liepos 5, baigsis rugpiūčio 15. Kataloge paskelbtas lietuvių kalbos kursas pradedantiems, bet jei užsirašys nors 7—8 studentai, tinką vyresnei grupei, tai jiem bus sudaryta ir atitinkama programa.

Kreditai: Už lietuvių kalbos kursą duodami 6 kreditai. Kuriem kreditai nereikalingi, registruojasi laisvais klausytojais. Šiem ir mokestis mažesnis.

Laikas: Vadovybė prisitaikins prie studentų pageidavimų. Jei klausytojai panorės, kad lietuvių kalbos paskaitos būtų vakarais, tai vadovybė sutiks patenkinti jų pageidavimą.

Registracija: Užsiregistruoti reikalinga jau dabar. Tai pirmoji registracija. Ją galima atlikti laišku, nurodant, kurioje grupėje norėtumėt dalyvauti: pažangesnių, vyresnių ar pradedančių. Formali registracija bus liepos 2—3, kaip nurodyta kataloge.

Lietuvių kalba šiame universitete turi lygias teises su kitom kalbom. Jaunimą kviečiame pasinaudoti šiom privilegijom. Paskaitas skaitys specialistai. Čia ne tik giliau pažinsite savo gimtąją kalbą, bet ir jaukiai praleisite vasaros atostogas lietuviškoje aplinkoje. Numatomos išvykos po New Yorką ir jo apylinkes.

Informacijos ir registracijos reikalais kreipkitės adresu: Prof. A. Vasys, Fordham University, New York 58, N. Y. Tel. FO 7-5400 Ext. 218.

—o—

STUDENTŲ ATEITININKŲ VASAROS STOVYKLA

Stovykla įvyks 1964 metų rgpiūčio 26 — rugsėjo 9 dienomis, Dainavoje.

Tarp organizacinių reikalų stovykloje bus diskutuojamos religinės, politinės ir literatūrinės temos. Taip pat stovyklos metu, rugsėjo 3—4 dienomis, įvyks visuotinis SAS suvažiavimas, kuriame, be Centro valdybos rinkimų, bus svarstomi ir kiti įvairūs organizaciniai reikalai.

Vakarų programose, be tradicinių laužų ir fuksų "pagerbimo", bus suorganizuota Donelaičio minėjimas, filmų demonstravimas, muzikinių talentų varžybos ir dramos veikalų pastatymai.

Grupė Chicagos neolituanų, išpildžiusių meninę programą neolituanų šventėje. Iš kairės: A. Mockaitis, E. Kavaliūnaitė, J. Jakubauskaitė, I. Baltramonaitė, R. Kavaliūnaitė, A. Ignatonis, R. Jurkūnaitė ir V. Cijūnėlis.